

JAARVERSLAG 2016

MUSEUM DE LAKENHAL

INHOUD

VOORWOORD	3
1 PRESENTATIES	5
2 ACTUELE KUNST	8
3 KUNSTPROJECTEN	10
4 PUBLIEKSZAKEN	12
5 PROGRAMMA & COLLECTIES	18
6 BEDRIJF	21
7 COLOFON	30

BIJLAGEN

- I. AANWINSTEN
- II. BRUIKLENEN
- III. RESTAURATIES
- IV. NEVENACTIVITEITEN

VOORWOORD

2016 was een historisch jaar voor Museum De Lakenhal. Na jarenlange, intensieve voorbereidingen werd op 12 oktober bekend gemaakt dat het museum de deuren zou sluiten om ruimte te maken voor restauratie van de historische panden en uitbreiding met een nieuwe tentoonstellingsvleugel. Na een geslaagde aanbesteding en de goedkeuring van het benodigde krediet door de Leidse gemeenteraad, kon de bouwcombinatie Nieuw Laecken (bestaande uit IBB Kondor en Koninklijke Woudenberg Ameide) van start.

Het sluitingsfestival op zondag 16 oktober was een groot en tevens weemoedig succes, met vanaf 6.30 uur een ontbijt voor het publiek, een live-uitzending van het radioprogramma *Vroege Vogels* en diverse andere activiteiten. Aan het einde van de middag werd het museum officieel uitgeluid door saxofoonkwartet ArtVark en gesloten door wethouder Robert Strijk, terwijl stadsdichter Wouter Ydema een lofrede op de Laecken-Halle liet horen.

INSPIREREN

Met de collectiepresentatie *Leidse Meesters rondom het Laatste Oordeel* nam het museum eerder al op symbolische wijze afscheid van het topstuk van Lucas van Leyden. In de loop van bijna vijfhonderd jaar heeft het drieluik vele kunstenaars geïnspireerd, en ook tegenwoordig is de impact op kunstenaars én publiek nog altijd bijzonder groot. Als museumdirecteur kon ik rondom het *Laatste Oordeel* een kleine presentatie samenstellen met werken van Jan Wolkers, Kees Buurman, Allart Lakke, Maurice Braspenning en Jan Rothuizen, waarin heden en verleden met elkaar werden verbonden. De collectie van Museum De Lakenhal blijft inspireren. Zo werd de verzameling het afgelopen jaar verrijkt met bijzondere aankopen van het Gezicht op Leiden van Casper Faassen en een De Stijl-ameublement uit ca. 1920 van Bernard Planjer.

VERBINDEN

Met veel plezier heeft Museum De Lakenhal meegewerkt aan het initiatief van de Vereniging Rembrandt om in het Dordrecht Museum de tentoonstelling *Uit liefde voor de stad – Schatten uit Deventer Leiden Dordrecht* te presenteren. Door schatten uit drie stedelijke collecties te laten zien, waaronder bijvoorbeeld **Rembrandt's Brillenverkoper**, maakte deze unieke tentoonstelling het grote belang van stedelijke collecties zichtbaar. In augustus werd het *Laatste Oordeel* van Lucas van Leyden, onder het toezicht van de regionale en nationale pers, overgebracht naar de Eregalerij van het Rijksmuseum. Het topstuk is daar de komende jaren verzekerd van een groot en internationaal publiek, totdat het in 2019 weer zal terugkeren naar Leiden. Andere bijzondere samenwerkingen werden dit jaar aangegaan met het festival *Into the Great Wide Open* op Vlieland, en met het Leidse stadsgezelschap PS Theater, dat zich met de voorstelling *Wij van de fabriek* mede liet inspireren door onze verzameling.

VERNIEUWEN

Museum De Lakenhal werkt graag interdisciplinair samen aan innovatieve projecten. Met het Rembrandthuis in Amsterdam, Cultuurfonds Leiden en Leiden Marketing werd het *RembrandtLAB* ontwikkeld. In het voorjaar werd daartoe het voormalige atelier van Rembrandts leermeester Van Swanenburg geopend aan de Langebrug in Leiden. Hier waren innovatieve ontwerpen van Maarten Kolk & Guus Kusters te zien, die het kleurenpalet van Rembrandt ontrafelden. Geïnspireerd door zijn wereldberoemde kleurtechniek brachten zij de pigmentopbouw van de *Nachtwacht*, het *Joodse bruidje* en een vroeg, Leids zelfportret over in keramische objecten. Het bijzondere project werd aansluitend ook getoond in het Rembrandthuis in Amsterdam.

De grootste vernieuwing is die van Museum De Lakenhal zelf. Na 16 oktober werd het museum volledig ontruimd; een operatie die dankzij de inspanningen van velen voorbeeldig is verlopen. Met de aanvang van de langverwachte restauratie en uitbreiding bereikte het integrale vernieuwingsproces van het museum, dat in 2010 werd ingezet met het project *Werk in Uitvoering*, dit jaar officieel de laatste fase. Wij zien uit naar de heropening van Museum De Lakenhal in het voorjaar van 2019!

Meta Knol, directeur

TEAM CONSERVATOREN

‘Wat een leuk museum is dit. De collectie en verhalen zijn heel boeiend. De geschiedenis leeft hier.’

De conservatoren vormen in samenspraak met het managementteam de denktank van Museum De Lakenhal. Het museum heeft vijf conservatoren in dienst, aangevuld door externe projectleiders, die onder leiding van directeur Meta Knol verantwoordelijk zijn voor de collectie, tentoonstellingsprogramma en bijzondere projecten. Zij nemen elk een specialistisch deelgebied voor hun rekening: geschiedenis, kunstnijverheid, oude kunst, moderne kunst en actuele kunst of bijzondere projecten. Op basis van hun vaak jarenlange kennis en ervaring bedenken en organiseren de conservatoren tentoonstellingen en werken ze aan de collectie, in de vorm van wetenschappelijk onderzoek, begeleiding van conservering en restauratie, het initiëren van nieuwe aanwinsten en het samenstellen van collectiepresentaties.

In 2016 bestond het team conservatoren en projectleiders uit:

Leidinggevende	Meta Knol (directeur)
Kunstnijverheid	Prosper de Jong
Actuele kunst	Nicole Roepers
Oude kunst	Christiaan Vogelaar
Moderne Kunst	Doris Wintgens
Geschiedenis	Jori Zijlmans
Projectleiders	Resi van der Ploeg (Kunstroute Leiden)

Nieuw Leids Laken #2, ontwerp Mae Engelgeer

1. PRESENTATIES

'Verbazend mooi. Teveel om in één keer te bekijken.'

Ik kom hier graag voor ontspanning en om van kunst te genieten.'

Naast de reguliere collectiepresentaties van en over de kunst, kunstnijverheid en geschiedenis van de stad Leiden, realiseerde Museum De Lakenhal in dit verslagjaar zeven presentaties op verschillende locaties.

De presentaties vonden plaats binnen én buiten de muren van het museum.

LEIDSE MEESTERS RONDOM HET LAATSTE OORDEEL

Een laatste eerbetoon aan het drieluk voor de restauratie en uitbreiding

08.03.2016 – 19.08.2016

Rondom het Laatste Oordeel van Lucas van Leyden werd een presentatie ingericht met werken van moderne en hedendaagse Leidse meesters uit de collectie van Museum De Lakenhal. Zo ontstond een verrassende combinatie van het 16de eeuwse drieluk met schilderijen uit de 20ste en 21ste eeuw. Het was een laatste eerbetoon aan het Laatste Oordeel, voor de sluiting van het museum ten behoeve van restauratie en uitbreiding.

Samenstelling

Meta Knol

UIT LIEFDE VOOR DE STAD – SCHATTEN UIT DEVENTER LEIDEN DORDRECHT

Een samenwerking met het Dordrechts Museum

20.03.2016 – 11.09.2016

In deze tentoonstelling die plaatsvond in het Dordrechts Museum, kwamen schatten uit drie stedelijke collecties samen: kunstvoorwerpen en historische objecten uit de collecties van de gemeente Deventer, Museum De Lakenhal en het Dordrechts Museum. De unieke tentoonstelling vertelde de verhalen van de steden en maakte daarmee het grote belang van de stedelijke collecties zichtbaar. De tentoonstelling was een initiatief van de Vereniging Rembrandt

Concept

Vereniging Rembrandt

Projectleiding

Dordrechts Museum

REMBRANDTLAB

Een vernieuwend onderzoek naar kleuren

25.03.2016 – 29.05.2016

RembrandtLAB is een vernieuwend onderzoek naar kleur en kleurgebruik, waarbij het 17e eeuwse kleurgebruik van Rembrandt door de ontwerpers Maarten Kolk & Guus Kusters vertaald wordt naar de 21e eeuw. Het *RembrandtLAB* was een initiatief van Museum De Lakenhal, Museum Het Rembrandthuis, Leiden Marketing en Cultuurfonds Leiden, die gezamenlijk opdracht gaven voor dit onderzoek. In totaal bezochten 1.004 bezoekers de tentoonstelling in Leiden, er kwamen 84.883 bezoekers in het Rembrandthuis, en 300.000 de Dutch Design Week, waarvan er 35.000 naar de Kazerne kwamen. 27,%% van de bezoekers van Dutch Design Week bestaat uit professionals.

Concept

Museum De Lakenhal, Museum Het Rembrandthuis, Kolk & Kusters

Projectleiding

Minke Schat (deel Museum De Lakenhal)

Maarten Kolk (links) & Guus Kusters (link) tijdens hun onderzoek in het Europees Keramisch Werk Centrum in Oisterwijk

Presentatie van het RembrandtLAB in Leiden, in het voormalig atelier van Jacob van Swanenburgh, Rembrandt's leermeester

GEZICHT OP LEIDEN IN STADHUIS LEIDEN

24.05.16 –

Speciaal voor de Burgerzaal van het Leidse stadhuis verwierf Museum De Lakenhal een monumentaal fotowerk van Casper Faassen. *Gezicht op Leiden* (2013) toont het centrum van Leiden onder het licht van het ochtendgloren. Het uiteindelijke kunstwerk bestaat uit een foto die is afgedrukt op glas en die vervolgens door Faassen deels is beschilderd, deels bewerkt met bladgoud. *Gezicht op Leiden* werd officieel gepresenteerd door burgemeester Henri Lenferink.

Projectleiding **Nicole Roepers**

AMEUBLEMENT VAN BERNARD PLANJER & EERSTE NUMMER TIJDSCHRIFT DE STIJL

17.06.16 – 16.10.16

De collectie van Museum De Lakenhal werd in 2016 onder meer uitgebreid met een uniek ameublement uit ca. 1920 van Bernard Planjer en het eerste nummer van het tijdschrift *De Stijl*. De aanwinsten zijn een belangrijke verrijking van de collectie moderne kunst, met Theo van Doesburg en *De Stijl* als belangrijk verzamelgebied.

Projectleiding **Doris Wintgens**

LUCAS VAN LEYDEN, GAST UIT LEIDEN IN EREGALERIJ RIJKSMUSEUM

23.08.16 – voorjaar 2019

Het 16de eeuwse meesterwerk *Laatste Oordeel* (1526-27) van Lucas van Leyden, is tot aan de heropening te gast uit Leiden in het Rijksmuseum. In augustus 2016 werd het drieliuk onder professionele begeleiding van beide musea overgebracht naar het Rijksmuseum en daar gepresenteerd aan pers en publiek. De afspraken rondom de presentatie op locatie kwamen al jaren eerder tot stand als onderdeel van het samenwerkingsconvenant met het Rijksmuseum. In de Eregalerij is het topstuk, ook wel de *Nachtwacht* van de 16de eeuw genoemd, verzekerd van een groot en internationaal publiek.

Projectleiding **Rob Wolthoorn**

Topstuk *Laatste Oordeel* van Lucas van Leyden, komt aan in de eregalerij van het Rijksmuseum augustus 2016. Foto: Olivier Middendorp

WIJ VAN DE FABRIEK

Een samenwerking met stadstheatergezelschap PS|theater en fotograaf Rob Overmeer

07.09.2016 – 03.10.2016

Het project Wij van de fabriek omvatte een fototentoonstelling en een theatervoorstelling. De tentoonstelling was een terugblik op het Leidse industrieverleden. Overmeer portretteerde vijf voormalige fabrieksarbeiders die met noeste handarbeid de stad groot hebben gemaakt. PS|theater verzamelde de verhalen over hun werkzame leven en schetste zo een beeld van een stad die in enkele decennia sterk veranderde en die als exemplarisch voor de situatie in de grote Nederlandse steden kan worden gezien.

Projectleiding

Nicole Roepers

2. ACTUELE KUNST

Museum De Lakenhal steunt kunstenaars en draagt hiermee bij aan het versterken van de kunst- en cultuursector. Dit doet het museum door gerichte aankopen, met tentoonstellingen van hedendaagse beeldend kunstenaars, de samenwerking met de Hermine van Bers Beeldende Kunstprijs, de organisatie van de Nacht van Kunst en Kennis, het tekenfestival The Big Draw Leiden en de open atelierroute Kunstroute Leiden en de daaraan gekoppelde Industry Day Leiden. Het museum was ook vertegenwoordigd op twee festivals op opmerkelijke locaties buiten de stad.

NIEUW LEIDS LAKEN #2 EN #3

26.11.2015 – 16.10.2016

Museum De Lakenhal gaf voor de periode 2013-2018 een reeks van vijf opdrachten aan hedendaagse ontwerpers, om op basis van oude ambachten, technieken, motieven en patronen nieuwe stoffen te ontwikkelen. Aan deze stoffen wordt opnieuw het keurmerk 'Leids laken' gehecht. De stoffen zullen vanaf 2018 worden verkocht in de nieuwe museumwinkel.

Textiel ontwerper Mae Engelgeer ontwierp in 2015 haar stof *Archive as fabric/fabric as archive*. De productie van 50 meter stof vond in 2016 plaats. Tegelijkertijd werd gestart met de derde opdracht voor Nieuw Leids Laken: de opdracht aan een bekende Nederlandse mode-ontwerper, die in 2018 gepresenteerd zal worden.

Projectleiding

Nicole Roepers

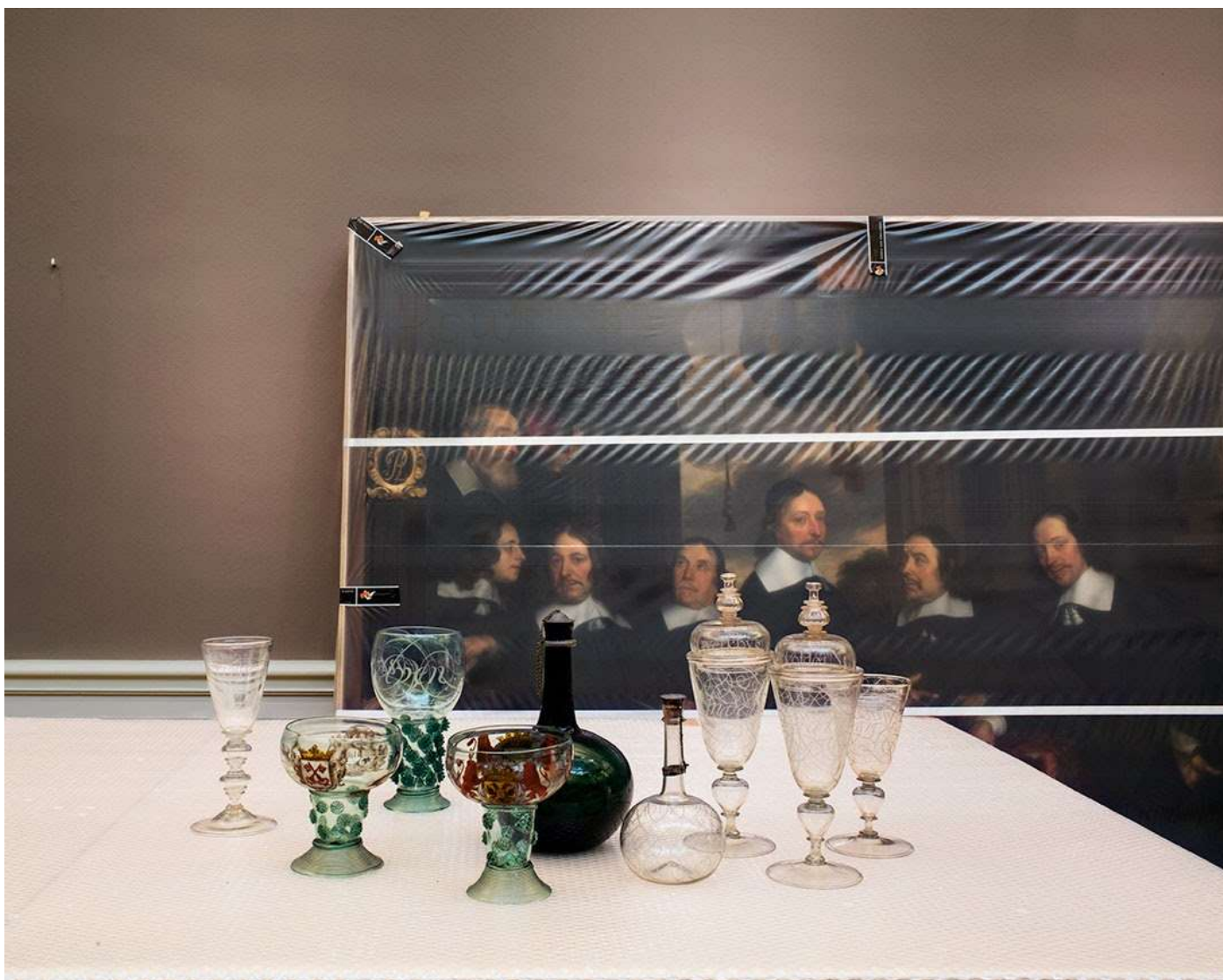
FOTO OPDRACHT RESTAURATIE EN UITBREIDING

oktober 2016 – voorjaar 2019

Aan fotograaf Karin Borghouts werd in 2016 de opdracht gegeven om tijdens de sluitingsperiode een serie **kunstfoto's** van het bouwproces in Museum De Lakenhal te maken. Karin Borghouts is gespecialiseerd in het fotograferen van architectonische locaties en interieurs. Haar werk balanceert op de grens van documentaire- en kunstfotografie, met veel verwijzingen naar de schilderkunst. Borghouts heeft veel ervaring met het fotograferen in internationale musea en heeft eerder samengewerkt met het architectenbureau HappelCornelisseVerhoeven, dat verantwoordelijk is voor de restauratie- en uitbreiding van Museum De Lakenhal. Borghouts zal de komende jaren op gezette tijden 'stilleven's' van de verlaten en in verbouwing verkerende museumruimten maken, uitmondend in een serie van circa 20 kunstwerken, die onderdeel van de collectie van het museum gaan uitmaken.

Projectleiding

Nicole Roepers

Uithuizing van de collectie, foto: Karin Borghouts

OPDRACHT TEXTIELE WANDBESPANNING AUDITORIUM RESTAURATIE EN UITBREIDING medio 2016 – voorjaar 2018

Voor de herinrichting van Museum De Lakenhal werd Aleksandra Gaca gevraagd een textiele wandbespanning voor het nieuwe auditorium te ontwerpen, die behalve een esthetische waarde ook een akoestische werking zal hebben. Aleksandra Gaca liet zich voor deze opdracht inspireren door het werk van Theo van Doesburg, de kunstenaar die in 1917 in Leiden De Stijlbeweging oprichtte. Gaca richtte zich vooral op Van Doesburgs werk *Contra-compositie in dissonanten XVI* uit 1925, waarin hij de diagonale lijn, die zo kenmerkend voor zijn werk is, toepaste. Door delen van Van Doesburgs compositie te isoleren, te herhalen en in een nieuw ritme te plaatsen ontstond een subtiele compositie die in diverse garens en weefsels werd uitgevoerd. Alle proefweefsels werden geproduceerd in het Textielmuseum/Textiellab in Tilburg. In 2018 zal de productie en uitvoering plaatsvinden.

Projectleiding Nicole Roepers

3. KUNSTPROJECTEN

OPENHUIS FESTIVAL

07 – 08.05.16

In het weekend van 7 en 8 mei organiseerde Museum De Lakenhal een Open Huis vol feestelijke activiteiten om een breed publiek nog de mogelijkheid te bieden de collectie te komen bewonderen voordat deze op reis zou gaan. Op beide dagen werd een doorlopend programma van films, lezingen, *art-talks* en livemuziek gepresenteerd.

Projectleiding Minke Schat

MUSEUM DE LAKENHAL OP LOW LANDS

19 - 21.08.16

Met een *photo booth* en *art-talks* presenteerde Museum De Lakenhal zich als netwerkmuseum op festival LowLands. Bezoekers maakten deel uit van een oud meesterwerk van Jan Steen, *Stoeiend Paar*, en schiepen daarmee een uniek tafereel dat bijdroeg aan de profilering van de collectie van Museum de Lakenhal onder een bredere doelgroep.

Projectleiding Minke Schat

KUNSTRROUTE LEIDEN en INDUSTRY DAY

19.05.16 (Industry Day)

24 & 25.09.16 (Kunstroute)

Kunstroute Leiden beleefde de 22^e editie met 123 individuele kunstenaars en 46 galeries/kunstenaarsinitiatieven. Met in totaal 169 professionele deelnemers is Kunstroute Leiden de grootste jaarlijkse kunstroute van Nederland. Circa 7500 bezoekers bezochten ateliers en galeries. Museum De Lakenhal organiseert de Kunstroute om Leidse kunstenaars de gelegenheid te geven zich te presenteren aan een groot publiek. Voor de vierde keer organiseerde Museum De Lakenhal de Industry Day. Een informatief en inspirerend dagprogramma voor kunstenaars en creatievelingen. Bij de Kunstroute werd een scholenproject georganiseerd waaraan 13 verschillende kunstenaars meewerkten en en 398 leerlingen.

Projectleiding Resi van der Ploeg, ondersteuning stagiaire Stella van Mever

NACHT VAN KUNST & KENNIS

17.09.16

De vierde editie van het kennisfestival Nacht van Kunst & Kennis bracht ruim 4.000 mensen op de been. Een keur aan wetenschappers en kunstenaars verkende samen het snijvlak van kunst en wetenschap via dans, theater, cabaret, film, experimenten, kunst en muziek. De binnenstad van Leiden diende als decor van een ontdekkingstocht naar nieuwe kennis en revolutionaire uitvindingen. Er participeerden 533 artiesten op ruim 130 acts, met grote namen als Ramsey Nasr, Arthur Japin en Ionica Smeets.

Initiatief Museum De Lakenhal, Cultuurfonds Leiden, Leiden Marketing, BKB_Het Campagnebureau
Projectorganisatie BKB_Het Campagnebureau

MUSEUM DE LAKENHAL OP INTO THE GREAT WIDE OPEN

03.09.16

Op festival *Into The Great Wide Open* (Vlieland) presenteerde Museum De Lakenhal de tweede KunstSalon. Tijdens deze museale talkshow ging kunstenaar Casper Faassen met Andrea van Pol in gesprek over zijn relatie met het landschap van Vlieland. Speciaal voor *Into The Great Wide Open* maakte Casper Faassen een nieuw werk. De muzikale omlijsting van de KunstSalon werd verzorgd door Melle Dielesen, frontman van Mozes and the Firstborn.

Projectleiding Minke Schat

FEESTELIJK AFSCHEID

16.10.18

Op zondag 16 oktober vierde Museum De Lakenhal de laatste openingsdag met een feestelijk programma. De deuren van het museum waren vanaf 6.30 uur geopend met ontbijt voor publiek. Vanaf 7.00 uur werd in het radioprogramma Vroege Vogels live vanuit Museum De Lakenhal de winnaar van de Jan Wolkers Prijs voor het beste natuurboek bekend gemaakt. De gehele dag waren er diverse activiteiten: Art Talks door conservatoren en museumgidsen, toelichtingen over de restauratie en uitbreiding en een spetterend muzikaal programma. Aan het einde van de middag werd het museum officieel gesloten door directeur Meta Knol en wethouder Robert Strijk.

Projectleiding Minke Schat

Feestelijke afsluiting met Vroege Vogels live vanuit Museum De Lakenhal. Foto Marit Geluk

4. PUBLIEK

‘Eén van de mooiste musea in de omgeving.’

De afdeling publiek is verantwoordelijk voor het publieke domein, waaronder marketing, (online) communicatie, educatie en publieksinformatie, ontvangsten, publieksprogramma, relatiebeheer, fondsen- en sponsorwerving, de publieksservice en productaanbod van de museumwinkel. Alle activiteiten van de afdeling staan in het teken van een museumvoering die de dialoog met het museumpubliek aanwakkert en waarbij presentaties en collectieopstellingen centraal staan.

Het jaar 2016 stond in het teken van de aanloop naar de Restauratie & Uitbreiding van Museum De Lakenhal. Intern werden uiteenlopende voorbereidingen getroffen om de publieke dimensie van dit grootscheepse project in goede banen te leiden. Daartoe werd onder meer gewerkt aan het publieksplan, collectie online, strategische communicatie en fondsenwerving.

Afdelingshoofd:	Minke Schat
Educatie & publieksinformatie	Marloes van Dommele
Werving & relatiebeheer	Tara Lem
Marketing & communicatie	Milou van Oene, Nicole Bakker (interim)
Publiekszaken	Sarah Punselie
Publiekszaken & ontvangsten	Lydia Vermond
Informatiebalie	30 vrijwilligers
Rondleidingen	16 gidsen

MARKETING & COMMUNICATIE

‘Very much enjoyed your beautiful museum and collection of old masters.’

Museum De Lakenhal spant zich in om diverse doelgroepen aan het museum te verbinden. De algemene marketing- en communicatiestrategie richtte zich in 2016 op het bereiken van zoveel mogelijk vrije publiciteit voor het museum. Samenwerking met diverse partijen en de ‘collectie op reis’ nam hierbij een belangrijke plaats in. Bij projecten en presentaties werden separate communicatieplannen opgesteld. De lokale en landelijke pers werd hoofdzakelijk benaderd door het verzenden van persberichten en mediapartnerschappen.

Social media zijn een belangrijker onderdeel gaan uitmaken van de marketing communicatie strategie. Door het maken van video's bij tentoonstellingen werd ingespeeld op (online) storytelling. Ook dit jaar bleef het museum maandelijks nieuwsbrieven verzenden naar de consistent grote en geïnteresseerde achterban.

Er werd een mediawaarde van ruim 1,3 miljoen euro gegenereerd.

Bezoekresultaten in cijfers

26.743 bezoekers totaal

Online bezoekresultaten in cijfers

165.699 sessies op de website
9.308 volgers op facebook
4.853 volgers op Twitter
366 volgers op Pinterest
878 volgers op Instagram
62.579 views video's Youtube
12.824 views video's Vimeo
109 reviews op TripAdvisor.
3.700 ontvangers maandelijkse nieuwsbrief
1.564 ontvangers periodieke nieuwsbrief Nieuw Leids Laken.

persresultaten in cijfers

16 persberichten
2 persbijeenkomsten

mediawaarde in cijfers

€ 490.102 Museum De Lakenhal algemeen
€ 479.005 Collectie
€ 13.051 Wij van de fabriek
€ 93.617 aankondiging Stijljaar 2017 - Mondriaan To Dutch Design
€ 119.952 RembrandtLAB
€ 108.349 Uit liefde voor de stad – Dordrechts Museum
€ 187.851 Restauratie & Uitbreiding
€ 1.362.021 **totaal**

Bereik gezamenlijke promotieacties

670.000 ontvangers berichten Eropuit.nl (Nederlandse Spoorwegen)
387.361 ontvangers nieuwsbrief Museumkaarthouders

Waardering publieksonderzoek

8.3 vaste collectie
8.5 klantvriendelijkheid
8.3 museum algemeen

Kenmerken bezoekers

10% woont in Leiden
81% komt uit de rest van Nederland
8% komt van buiten Nederland

PUBLIEKSPROGRAMMA

‘Hartelijk dank voor alles wat hier wordt overgebracht. Een rijke gift, diep, humorvol, liefdevol.’

Museum De Lakenhal betreft haar publiek met een divers en op de actualiteit van tentoonstellingen en projecten toegesneden publieksprogramma. Het bereik van de activiteiten varieert van overwegend lokaal tot internationaal. De activiteiten vonden plaats op diverse locaties.

deelnemers speciale activiteiten

2.393	deelnemers publieksprogramma
485	deelnemers activiteiten voor doelgroepen
675	bezoekers uit 81 instaprondleidingen
945	deelnemers uit 68 geboekte rondleidingen
728	deelnemers uit 35 externe groepen
942	gasten uit 14 ontvangsten: openingen, ontvangsten en commerciële activiteiten

EDUCATIE

‘Het museum is geweldig, vooral de audiotour en de leuke speurtocht.’

Basis onderwijs

De onderwijsprogramma's *Dat bewaren we!* en *Leids Laken in de klas* werden aangeboden aan in totaal 1.580 leerlingen uit groep 5 van het basisonderwijs in het kader van de Cultuurlijnen 'Museum', 'Kunst', 'Tijd', 'Ik en de wereld' en 'Op maat'. De doorlopende leerlijnen cultuureducatie, ontwikkeld in samenwerking met de Cultuureducatiegroep Leiden en de grote erfgoedinstellingen in Leiden, vormen een meerjarig onderwijsprogramma. In januari 2016 werd gestart met het onderwijsproject 'Leids Laken in de klas' dat, in verband met de restauratie en uitbreiding van Museum De Lakenhal op locatie werd aangeboden.

Voorgezet onderwijs

Het publieksprogramma voor het voortgezet onderwijs bestond uit de programma's:

- Bemused, door doorbeelden (bovenbouw VMBO)
- Verzamelen en dan...? Het hoe en wat van de museale praktijk (4VWO)
- Cultuursjop, Leids CKV festival (3VMBO), penseel schilderen op rijstpapier
- Kunstshot festival – 'Construeer een zelfportret (HAVO en VWO)
- Voortgezet onderwijs - overig

Scholieren	2.920
81 groepen	2.095 leerlingen basisonderwijs
9 groepen	213 leerlingen voortgezet onderwijs en hoger onderwijs
0 groepen	615 leerlingen voorgezet onderwijs overig

RembrandtLAB

Bij het RembrandtLAB werd door Museum De Lakenhal een educatieprogramma ontwikkeld: een demonstratie verfbereiding waarbij verf werd bereid zoals dat in de 17de eeuw werd gedaan. In dit zogenoemde OpenLAB lag het accent op materiaalkennis; kleur- en pigmentgebruik en grondering. Deze doorlopende demonstraties werden gegeven van woensdag tot en met zondag van 14.00 tot 16.00 uur door de museumdocenten, die hiertoe waren geïnstrueerd door medewerkers van het Rembrandthuis in Amsterdam en Verfmolen de Kat aan de Zaanse Schans. Deelname was gratis voor individuele bezoekers en families met kinderen.

RembrandtLAB publieksprogramma, foto: Hielco Kuipers

Multimedia producties

'Leuk die luistertour, laat je dingen zien die jezelf niet gezien had.'

Aan de hand van de highlight tour voor volwassenen konden 15 hoogtepunten uit de collectie van Museum De Lakenhal worden bekeken. Naast een Nederlandse versie was er een Engelse, en dankzij particuliere financiering een Franstalige variant beschikbaar. Kinderen vanaf 8 jaar konden het museum ontdekken aan de hand van de 'Kids & Family tour'. Deze startte met het schilderij 'Gezicht op de Lakenhal' van Susanna van Steenwijck en voerde de kinderen langs 15 werken van de oude meesters, de moderne tijd, de textielnijverheid en objecten en schilderijen over de Leidse geschiedenis. Op bijbehorende plattegrond was de locatie van de objecten aangegeven, met vragen die het kind moesten helpen bij het kijken naar en het beter begrijpen van de objecten. Na afloop kon bij de audiobalie een cadeautje, het Lakenhal ontdekboek, worden afgehaald.

WERVING & RELATIEBEHEER

‘A great glimpse into the history of Leiden, both industry and art.’

Werving en relatiebeheer verliep in 2016 succesvol. Goede banden met particulieren resulteerden in schenkingen en erflatingen. Daarnaast werd geworven voor restauratie en uitbreiding van het museum. De band met de vriendenvereniging VBL en het mecenaat werd verder onderhouden en geïntensiveerd.

Naast de exploitatiebijdrage van de gemeente Leiden werft het museum extra gelden voor tentoonstellingen, projecten en bijzondere activiteiten, educatie en collectiebeheer.

Steunorganisaties

In de fondsenwerving werkt de afdeling Publiek nauw samen met de besturen van de steunorganisaties van Museum De Lakenhal. Het Lucas van Leyden Mecenaat, de Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal en het American Friends Fund van Museum De Lakenhal spelen geregeld een bemiddelende rol bij de totstandkoming van kleine en grotere schenkingen.

Restauratie & uitbreiding

Op 17 oktober 2016 is het project restauratie en uitbreiding van Museum De Lakenhal 2016 – 2019 van start gegaan. De gemeente Leiden is hoofdsubsidient van dit meerjarenproject. Daarnaast wordt de restauratie en uitbreiding mede mogelijk gemaakt door de BankGiro Loterij, Provincie Zuid-Holland, Lucas van Leyden Mecenaat, Stichting Pape-Fonds, Fonds 1818, Stichting Dioraphte, RCE-BRIM, Bouwfonds Cultuurfonds, American Friends of Museum De Lakenhal en diverse (anonieme) particuliere schenkers en legatoren. De financiële afwikkeling van het project vindt plaats bij de realisatie in 2019.

Begunstigers

In 2016 ontving Museum De Lakenhal subsidies, materiele en financiële schenkingen en nalatenschappen.

Diverse schenkers wensen anoniem te blijven. Museum De Lakenhal dankt alle begunstigers graag voor hun steun en betrokkenheid.

LUCAS VAN LEYDEN MECENAAT

In 2016 namen de volgende mecenasen deel aan het Lucas van Leyden Mecenaat (Drapeniers € 10.000 | Staalmeesters € 25.000, schenking in 1 of 5 termijnen):

Staalmeesters

Fred van Haasteren, Wim de Leeuw & Marisa Zwartjes

Drapeniers

Atlas Group Leiden, Mark Aukema, Tony Bel & Suze Bel-van Liere, Tanja Bender & Rob Polak, Hanno Bentveld, Roel van den Berg & Roos van den Berg – Overdevest, De Clercq Advocaten · Notarissen, Crown Fine Art – Fred Weijgertse, De heer W.K. van Duren, Philips Everts & Ineke Everts-Kuik, Cees Fasseur †, Heleen Gall, Familie Geertsema, Karien van Gennip & Bart Kienhuis, De heer M.P.J. van Hoeken, Charlotte Icke – Lemmens, Jan Kleijne, Jonneke Klinkenberg, Meta Knol, Henriette van der Linden, Ernst & Gail von Metzsch, Ingrid Moerman, Rabobank Leiden-Katwijk, Frits Rijksen & Henny Buschman, Menno Smitsloo, Ine Sterk-Berkvens, Studio America BV – André & Anita America-Mantel, TeekensKarstens advocaten notarissen, Ton Toussaint & Herman Bos, Ab van der Wiel, De Meelfabriek

American Friends Museum De Lakenhal

Het American Friends Fund van Museum De Lakenhal, een internationale vertakking van het Lucas van Leyden Mecenaat, ontving in 2016 twee financiële schenkingen.

Bestuur

Het bestuur kreeg in 2016 een nieuwe samenstelling:

Elco Brinkman, voorzitter | Drapenier, Sylvia den Engelsen, secretaris | Drapenier, Haro Schultz van Haegen, penningmeester | Drapenier, Jeroen Maters, Drapenier (afgetreden per 12-12-2016), Ton van Raan, Drapenier (afgetreden per 12-12-2016), Michiel Scheltema (afgetreden per 12-12-2016), Cees de Zeeuw, Drapenier (aangetreden per 12-12-2016), Rogier ten Hove (aangetreden per 12-12-2016), Caesar Sterk, Drapenier (aangetreden per 12-12-2016)

VERENIGING VAN BELANGSTELLENDEN IN MUSEUM DE LAKENHAL (VBL)

Samenstelling bestuur

Haro Schultz van Haegen (voorzitter), Clariet Brand-Boeye (secretaris) Dick Catoen (penningmeester) Louise Tromp-Genang (ledenadministratrix) Roel Breedveld, Alexander Geertsema, Pancras Hoogendoorn, Hein van Woerden

Op 31 december 2016 had de Vriendenvereniging VBL 575 leden.

Uithuizing van de collectie. Foto: Hielco Kuipers

5. PROGRAMMA & COLLECTIES

‘Een prachtcollectie met een mooie historie.’

Het team *Programma & Collecties* behoudt, beheert en registreert de collectie en begeleidt de bewegingen die items uit de collectie maken. De collectie wordt in het museum tentoongesteld of in bruikleen afgestaan voor tentoonstellingen elders. Een groot deel van de collectie verblijft in speciale depots. De afdeling verzorgt de aanvraag en het transport van de bruiklenen voor eigen projecten en is betrokken bij de presentaties. Vanzelfsprekend werkt de afdeling actief mee bij het project *Restauratie en Uitbreiding*. In 2016 werd de gehele opgestelde collectie alsmede de collectie in de museumdepots overgebracht naar externe depots. Topstukken uit de collectie werden voor de duur van het project in bruikleen gegeven aan verscheidene musea in Nederland. De afdeling registratie werd samen met de bibliotheek en de collectiedocumentatie verhuisd naar een tijdelijke nieuwe locatie in Leiden.

Afdelingshoofd	Rob Wolthoorn
Bruikleen registrars	Angelique Bosch van Drakestein en Berenice Lunsingh Scheurleer
Collectie registrator	Jenny de Bruin
Depotbeheer	Bart Doff en Lean Vliegenthart
Tentoonstellingen & projecten	Eva Echternach
Assistent registrator	Berenice Lunsingh Scheurleer
Bibliotheek	Vrijwilligers

Uithuizing van de collectie. Foto: Hielco Kuipers

CONSERVERING

Henk Nijenhuis, HN Projects bv, Den Haag

11116.14 Anoniem, Bouwfragment Stadhuis Leiden, 1598

CONSERVERING ten behoeve van verhuizing, Restauratie & Uitbreiding

Restauratie Studio Peter Willemse, Leiden

S 1 Dirk van der Aa, Kinderen met altaar, wetstafelen en juk, ca. 1775-1800

S 149 (toegeschreven aan) Isaac Claesz van Swanenburg, Portret van een onbekende jongen met hond, 1603

S 167 Anoniem, Portret van een jongen gekleed als vaandrig, ca 1660

S 168 Anoniem, Portret van een onbekende dame als Flora, ca 1700

S 182 Mattheus Verheyden, Portret van Christina Elisabeth van Slingelandt, ca 1732

S 198 Anoniem, Portret van een onbekende dame, ca 1790

S 271 Anoniem, Portret van een onbekende vrouw, ca 1640

S 280 Anoniem, Oude Vest naar de Turfmarktbrug te Leiden, ca. 1775

B 108 (door Willemse vermeld als S 130) Anoniem, Aanbidding van de koningen, 1510-1540

B 602 Anoniem, Gildeproef van het St. Lucasgilde, ongedateerd

Z.N. 1707 Anoniem, Meisje met bloemen en druiven, ongedateerd

Z.N. 1708 Anoniem, Portret van een man, , ongedateerd

Z.N. 1709 Anoniem, Portret van een vrouw, ongedateerd

Z.N. 1710 Barend Leonardus Hendriks, Portret Willem Karel Maurits van Leeuwen van Duivenbode, eind 19de eeuw

Z.N. 1711 Barend Leonardus Hendriks, Portret Maria Egbertina Reinalda, eind 19de eeuw

Laurent Sozzani / Sjoerd Voss, Amsterdam

S 46 Mattheus Ignatius van Bree, De zelfopoffering van Burgemeester Pieter van der Werf, 1816

B 1438 Gustaf Wappers, De zelfopoffering van burgemeester Van der Werf, 1829

RESTAURATIE

Mauritshuis afdeling Restauratie, Den Haag

S 4835 W. van Mieris, Zelfportret, ca 1705

Restauratie Nijhoff Asser, Amsterdam

9313.1 Leidsche Katoen Maatschappij, Stalenboek, 1850

9313.2 Leidsche Katoen Maatschappij, Stalenboek, 1848

9313.5 Leidsche Katoen Maatschappij, Stalenboek, 1854

Studio Redivivus, Den Haag

B 576 Alexander Hugo Bakker Korff, La fille du héros, 1875

B 1491 Caesar van Everdingen, De overhandiging van de oorkonde ... aan de Heemraden van Rijnland, 1655

S 366 Jan Anthonisz. van Ravesteyn, Portret van Jacob van Brouchoven, 1626

S 367 Jan Anthonisz. van Ravesteyn, Portret van Emerentia Banningh, 1626

Josien van der Werf, Restauratieatelier Oude Delft, Den Haag

S 56 Jacobus Ludovicus Cornet, Portret Abraham Montagne, ca 1840 (schilderijlijst)

S 793 Menso Kamerlingh Onnes, Portret van Elisabeth Tutein Nolthenius-Weymar, 1899 (schilderijlijst)

Adriaan van Rossem, restauratie van stenen beeldhouwwerk, Nijmegen

7914 Anoniem, Gevelbeeld van de Heilige Rochus, ca 1905

Ariaan van Lelyveld Lijstenrestaurator, Amsterdam

S 532 Jan Willem Pieneman, Portret van Elisabeth Leembruggen-Reijnvaan met haar kleindochter, 1835

Kim Kroes, Scheveningen

S 5594 Johannes Cornelis Roelandse, Besneeuwd straatje te Leiden, 1916

RESTAURATIE ten behoeve van Restauratie & Uitbreiding

Adriaan van Rossem, restauratie van stenen beeldhouwwerk, Nijmegen

8551.2 Anoniem, Gedenksteen Leidens Ontzet, ca 1577

Uithuizing van de collectie. Foto: Hielco Kuipers

AANWINSTEN

zie bijlage I

BRUIKLENEN

zie bijlage II

RESTAURATIES

zie bijlage III

6. BEDRIJF

'Leuk om via de schilderijen over de geschiedenis van Leiden te leren.'

De afdeling is verantwoordelijk voor een goede bedrijfsvoering door middel van efficiënt beheer en ontwikkeling van budgetten, administratie, personeelsbeleid, ICT, technische ondersteuning, tentoonstellingsopbouw, gebouwbeheer, kassa, winkel, veiligheid en beveiliging voor de gehele organisatie. In 2016 was de aandacht van de afdeling gericht op enerzijds de lopende bedrijfsvoering en anderzijds de Restauratie en Uitbreiding. De afdeling leverde een bijdrage aan de aanbestedingen, en trof tegelijkertijd de voorbereidingen ten behoeve van de uitvoering het project. De sluiting van het museum betek

Afdelingshoofd	Stefan Witteveen
Coördinator beveiliging	Jeffrey van der Toorn
Medewerker beveiliging	Joes Olijerhoek, Boualem Mammam, Paul Overdijk, Gianpaolo Camiletti, Martijn Veeman, Renate van Zalen, Katja Golodyaeva, Nicky van Banning, Linda Tulen, Nienke Heuvelink, Dirk Vermeulen en Peter Roelvink
Medewerker Financiën	Jeroen Hermens
Medewerker Gebouw & Techniek	Jacco Spaargaren
Medewerker tentoonstellingen & Techniek	Frank van der Groen
Archiveringswerkzaamheden	Paul van der Kamp, gedetacheerd naar Erfgoed Leiden en Omstreken

Aanbesteding Restauratie en Uitbreiding

In de eerste helft van 2016 lag de nadruk op het gebouw, de restauratie en uitbreiding en enkele veiligheidscomponenten, in de tweede helft vooral op de beveiliging. Na de aanbestedingen lag de nadruk op de ondersteuning van de uitvoering van de diverse onderdelen.

Voorbereidende werkzaamheden Restauratie en Uitbreiding

De uit- en verhuizing van interieur, werkplekken, documentatiecentrum, beeldarchief en bibliotheek is georganiseerd en grotendeels uitgevoerd door medewerkers van de afdeling. Ook werd het museum leeg opgeleverd, zonder oude interieurelementen, werd de aard- en nagelvaste collectie afgeschermd en werden de installaties afgekoppeld. Daarnaast werden de nieuwe tijdelijke kantoren ingericht en van de benodigde voorzieningen voorzien.

Veiligheidszorg

Nu het geheel van beleid, plannen, procedures en uitvoering van de Veiligheidszorg in 2015 vastgesteld is, is in 2016 door- gewerkt met de implementatie van de plannen, door middel van verschillende trainingen.

Winkel

Met het oog op de sluiting van het museum is vanaf 2015 zeer terughoudend omgegaan met het winklassortiment. De aandacht ging uit naar de uitverkoop van de voorraad, terwijl een minimaal representatief winkelaanbod behouden bleef. Hierdoor daalde de diversiteit van het aanbod en de verkopen, en daalde ook de gemiddelde verkoopprijs van de producten. De omzet is gedaald naar € 15.553, ofwel € 0,59 per bezoeker, toch nog een lichte stijging ten opzichte van 2015 (€ 0,53 per bezoeker), maar een daling ten opzichte van 2014 (€ 0,75 per bezoeker).

Personeel

Met de sluiting van het museum worden vooral de directe publieke taken geraakt. Er moest daarom afscheid genomen worden van de tijdelijke medewerkers Beveiliging. Dit temeer daar de aannemer verantwoordelijk is voor het pand en daarmee voor de beveiliging tegen brand en inbraak. Met de vaste medewerkers werd gezocht naar de invulling van hun werk tijdens de sluiting.

Archivering

In 2016 is de archivering van de jaren 1966 – 2007 afgerond met de overdracht van de dossiers naar Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO). Hiermee kan ELO deze jaren gemakkelijk ontsluiten voor onderzoek en raadpleging door alle geïnteresseerden.

Overig

Een aantal voorgenomen activiteiten was in de planning afhankelijk gesteld van de sluiting van het museum. Door de vertraging in het project worden deze pas in 2017 of later uitgevoerd. Wel zijn er voorbereidende werkzaamheden verricht. Zo werd het contractbeheer verbeterd, waardoor de aanbestedingen vanaf 2017 beter in beeld zijn.

Restauratie en Uitbreiding

Het project Restauratie en Uitbreiding valt voor wat betreft de bouwkundige, installatietechnische delen van het uitvoeringsbesluit onder verantwoordelijkheid van de gemeente Leiden onder leiding van de projectleider van het projectbureau. Het museum heeft als gebruiker een adviserende rol. Onder de verantwoordelijkheid van het museum binnen het project vallen onderdelen als de voorbereidende werkzaamheden, de interne projectleiding, de uitvoering én fondsenwerving.

Het project heeft aanmerkelijke vertraging opgelopen door nadere onderzoeken die uitgevoerd moesten worden voor bijvoorbeeld de Rijksbouwmeester, verbeteringen in de bestekstukken en vertraging in de afhandeling van de omgevingsvergunning. De bestekstukken zijn in februari afgerond en verspreid aan de vijf partijen die in de eerste stap van de aanbesteding geselecteerd waren. De inschrijvingen bleken ver boven budget. Dit had tot gevolg dat er op verschillende onderdelen bezuinigingen, versoberingen of andere wijzigingen nodig waren. Daarnaast heeft de Gemeenteraad aanvullend budget beschikbaar gesteld. De hierop volgende inschrijvingen van vier overgebleven partijen bleken voldoende voor een geslaagde aanbesteding. Het werk is gegund aan de combinatie IBB Kondor, Woudenberg en Homij.

Het museum heeft verschillende belangrijke documenten opgeleverd. Zo is het herinrichtingsplan voltooid, is het programma van eisen voor het interieur opgesteld en is gewerkt aan het programma van eisen voor de beveiligingsinstallatie. De aanbesteding van de horeca is in 2016 afgerond.

In 2015 is veel zorg besteed aan de overdracht van het archief naar Erfgoed Leiden en Omstreken. De jaren 1966 tot en met 2007 zijn in februari 2016 overgedragen en volledig ontsloten en conform wet- en regelgeving gearchiveerd.

De medewerkers van het museum werden zo veel mogelijk betrokken bij het project. Dit gebeurde via maandelijkse bijeenkomsten en via de deelname aan verschillende projectgroepen.

Museum in transitie. Foto: Karin Borghouts

FINANCIËN

Toelichting op de exploitatierekening 2016

Het resultaat op de exploitatie van het museum na stortingen in en onttrekkingen aan voorzieningen is € 56.950 negatief. Dit wordt onttrokken aan de bedrijfsreserve, die hiermee daalt naar €347.421. Het resultaat is als volgt opgebouwd.

- Een nadeel van € 66.000 op personele lasten, als gevolg van de gemeentelijke taakstelling op salarissen. Deze taakstelling is moeilijk te realiseren aangezien de meeste medewerkers langere tijd bij het museum werken en lagere schalen/ periodieken dus niet realistisch zijn.
- Een nadeel van € 32.000 op de personele lasten, met name door hogere inhuur dan gebudgetteerd. Dit kwam aan de ene kant doordat er meer met tijdelijke krachten gewerkt werd bij het team beveiliging, aan de andere kant doordat er meer uren voor vervanging door ziekte en vacatures.
- Een voordeel van € 20.000 met name op voorziene uitgaven voor advies wegens het uitstellen van de start van het project Restauratie en Uitbreiding.
- Een voordeel van € 8.000 wegens het afsluiten van het project Utopisch nest.
- Een voordeel van € 10.000 wegens minder programmering ten laste van het budget beheer tijdelijke opstelling.
- Per saldo voordelen uit overige onderdelen.

De bedrijfsreserve blijft hierbij binnen de voorgeschreven marge van >1% - <10% van de omet.

Het resultaat op de onderhouds- en beveiligingskosten was in 2016 €28.297 positief.

Doordat er een onttrekking voorzien was als bijdrage aan de vervanging van beveiligingsinstallaties binnen het project Restauratie en Uitbreiding van € 101.694 is het uiteindelijke resultaat €73.397 negatief.

Dit wordt gebruikelijk onttrokken aan de voorziening ten behoeve van de vervanging van beveiligingssystemen en voor het opvangen van schommelingen in onderhoudskosten. De voorziening zal volledig aangewend worden binnen het project Restauratie en Uitbreiding.

Het resultaat op het budget voor aankopen van kunst was over 2016 € 3.050 negatief. Dit resultaat wordt onttrokken aan de voorziening, die hiermee, na een correctie, op € 103.668 staat.

Het resultaat op conservering en restauratie van de collectie was in 2015 € 1.383 negatief. Dit zal onttrokken worden aan de voorziening die hiermee op €249.124 staat. Dit bedrag is grotendeels nodig voor het restaureren en toonbaar maken van de collectie ten behoeve van de nieuwe inrichting na heropening.

Exploitatieresultaat 2016

	Resultaat 2016	Begroting 2016	Resultaat 2015
Baten			
bijdragen derden	506.300	26.048	1.449.975
tentoonstellingen en projecten	185.739	-	756.911
aankopen kunst	300	24.290	12.308
restauratie collectie	17.154	-	89.069
restauratie en uitbreiding gebouw	298.718	-	584.919
educatief programma	4.389	1.758	6.769
opbrengsten overig	189.743	194.023	261.646
toegangsgelden	94.394	93.868	146.964
bezoek tentoonstellingen	-	-	40.314
horeca	4.840	5.464	10.366
winkel	15.553	14.550	31.152
publiciteit	55.000	55.000	
vergoedingen collectie	12.830	18.613	2.727
ontvangsten	7.126	6.528	30.123
totaal opbrengsten	696.043	220.071	1.711.621
bijdrage gemeente Leiden	3.739.336	3.739.336	3.742.072
exploitatie	1.739.187	1.739.187	1.692.146
kostenverdeelstaat	565.385	565.385	545.415
programmering	123.617	123.617	146.633
educatief programma	25.029	25.029	18.106
conservering	71.185	71.185	21.185
beheer collectie en vaste opstelling	136.449	136.449	125.391
beheer tijdelijke collectie en opstelling	12.128	12.128	14.263
aankopen kunst	60.136	60.136	60.329
ontvangsten	15.785	15.785	7.044
onderhoud en beveiliging	91.538	91.538	183.074
kapitaallasten	832.984	832.984	864.546
huur	36.975	36.975	35.000
fondsenwerving	28.939	28.939	28.939
totale baten	4.435.380	3.959.407	5.453.693

lasten	reguliere exploitatie	3.977.781	3.829.268	3.647.063
	personele lasten	1.687.149	1.568.782	1.609.870
	kostenverdeelstaat	565.385	565.385	545.415
	kantoorkosten	142.406	162.632	187.028
	publiciteit	67.637	77.417	76.164
	educatie	25.538	26.787	21.502
	collectie	89.722	71.185	55.716
	beheer collectie en vaste opstelling	178.798	139.062	152.696
	beheer tijdelijke collectie en opstelling	13.911	28.128	14.809
	ontvangsten	31.533	22.313	42.623
	aankopen	19.321	84.426	94.720
	horeca	7.295	6.079	8.894
	winkel	1.967	2.015	7.937
	onderhoud en beveiliging	164.935	91.538	100.647
	huisvestingskosten	109.068	113.561	128.262
	kapitaallasten	833.607	832.984	565.486
	huur	39.510	36.975	35.296
	bijzondere uitgaven	567.719	130.139	941.225
	fondsenwerving/ bijdrage R+U	346.539	28.939	20.720
	tentoonstellingen en projecten	221.180	101.200	920.505
totale lasten		4.545.500	3.959.407	4.588.287
saldo uit gewone bedrijfsvoering		-110.120	-	865.406
saldo kapitaallasten		-623	-	299.060
saldo kostenverdeelstaat		-	-	-
mutatie voorzieningen	aankopen kunst	41.115	-	-22.082
	restaurantie en conservering collectie	-1.383	-	54.538
	onderhoud en beveiliging	-73.397	-	82.427
	restaurantie en uitbreiding gebouw	-18.882	-	593.138
		-56.951	-	-141.675
exploitatieresultaat				
toegevoegd aan de bestedingsreserve				
resultaatbestemming		-56.951	-	-141.675
toegevoegd aan de bedrijfsreserve		-56.951	-	-141.675
wijziging boekwaarde activa				
resultaatbepaling exploitatie	algemeen	-27.900	-11.920	-258.433
	tentoonstellingen en projecten	-35.441	-	94.154
	educatie	3.880	-	3.373
	ontvangsten	-8.622	-	-5.456
	horeca	-2.455	-615	1.472
	winkel	13.586	12.535	23.215
resultaat totaal		-56.951	0	-141.675

stand reserves en voorzieningen	stand per datum	31-12-2016	mutatie	31-12-2015
	bedrijfsreserve	347.421	-56.950	404.371
	bestedingsreserve	-	-	-
	voorziening onderhoud en beveiliging	198.601	-73.397	271.998
	voorziening aankopen kunst	103.668	41.115	62.553
	voorziening restauratie collectie	249.124	-1.383	250.507
	voorziening restauratie en uitbreiding gebouw	1.868.247	-18.882	1.887.129
totaal		2.767.060	-109.497	2.876.557
overige gegevens	ratio extern/ intern budget	13%	7%	35%
	ratio flexibel/ totaal budget	5%	3%	20%

PERSONEEL

Opleiding

In 2016 was er voldoende budget om alle medewerkers die dat wensten een opleiding te laten volgen. In 2016 heeft driekwart van de medewerkers een opleiding gevolgd.

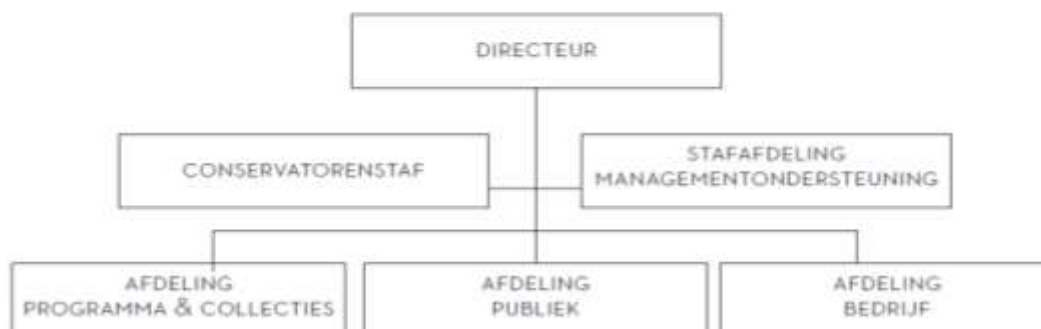
Verzuim

Het ziekteverzuim is in 2016 gedaald naar 3,6%. Dit is lager dan in 2015 (5,8%) en meer in lijn met het gebruikelijke percentage voor Museum De Lakenhal.

Personeelsdossier

Het gebruik van het digitale personeelsdossier YouForce is in 2016 uitgebreid met enkele modules, name die voor aanvragen binnen het cafetariamodel, en voor leidinggevenden de verzuimmodule. Hoewel het nog niet vlekkeloos werkt, wordt het systeem al beter gebruikt en geaccepteerd. Een efficiënte oplossing voor declaraties van personeel is nog niet gevonden. In 2016 is 81% van de geplande functionerings- en beoordelingsgesprekken gevoerd. Dit is geen volledige score, omdat er deze gesprekken niet gevoerd werden met medewerkers die gedurende het jaar afscheid namen.

Het organogram van Museum De Lakenhal is als volgt:

De volgende medewerkers waren in 2016 werkzaam in het museum.

DIRECTIE

Directeur	mw. M. Knol
Secretariaat	mw. D. Cordess, mw. M. de Wit, mw. S. Ghogli, mw. S. Wolzak

CONSERVATOREN & PROJECTLEIDERS

Conservator oude kunst	dhr. C. Vogelaar
Conservator moderne kunst	mw. D. Wintgens Hötte
Junior conservator moderne kunst	mw. J.R. Krijgh-Boszan
Conservator actuele kunst	mw. N. Roepers
Conservator geschiedenis	mw. J. Zijlmans
Conservator kunstnijverheid	dhr. P. de Jong
Projectleider	mw. R. van der Ploeg

PROGRAMMA & COLLECTIE

Hoofd programma en collectie	dhr. R. Wolthoorn
Collectie registrator	mw. J. de Bruin
Bruikleenregistrator	mw. A. Bosch van Drakestein mw. B. Lunsingh Scheurleer
Depotbeheerder	dhr. B. Doff
Medewerker behoud en beheer	mw. L. Vliegenhart
Medewerker tentoonstellingen/projecten	mw. E. Echternach

PUBLIEKSZAKEN

Hoofd publiekszaken	mw. M. Schat
Medewerker communicatie	mw. M. van Oene, mw. N. Bakker
Medewerker educatie	mw. M. van Dommele
Medewerker publieksactiviteiten	mw. L. Vermond
Medewerker werving, relatiebeheer	mw. T. Lem
Medewerker publiekszaken	mw. S. Punselie

BEDRIJFSVOERING

Hoofd bedrijfsvoering	dhr. P. van der Kamp, dhr. S. Witteveen
Financieel medewerker	dhr. J. Hermens
Coördinator beveiliging	dhr. J. van der Toorn
Medewerker beveiliging	dhr. G. Camiletti, dhr. B. Mammarr, dhr. J. Olijerhoek, dhr. P. Overdijk, dhr. M. Veerman
Medewerker tentoonstellingen/techniek	dhr. F. van der Groen
Medewerker gebouw/techniek	dhr. J. Spaargaren

In memoriam:

- 23-09-16: mw. M.T.T. Verbeek-Schrijner
Mw. Verbeek-Schrijner was als toegewijde en enthousiaste kunsthistorica/museumdocent 25 jaar verbonden aan Museum De Lakenhal.
- 25-11-16: dhr. M. Wurfbain
Als directeur gaf dhr. Wurfbain van 1967 tot 1988 leiding aan de ontwikkeling en collectievorming van Museum De Lakenhal.

Freelance rondleidsters Museum De Lakenhal

Mw. E. de Baan, mw. K. Bodewes, mw. M. Brandsma, mw. E. Clifford Kocq van Breugel, mw. B. Flikweert, mw. H. Groenendijk, dhr. G. Heida, mw. C. van der Heyden, mw. F. Hoekstra, mw. M. Hoogduin, mw. S. Leupen, mw. L. Maassen, mw. I. Moerman, mw. M. Verbeek-Schrijner, mw. D. van der Woude.

Contractanten/vrijwilligers bibliotheek/stagiaires/uitzendkrachten

Mw. D. Fernandez Voortman, mw. A. Gerritsen, mw. K. Golodyaeva, dhr. J. van den Haspel, mw. N. Heuvelink, dhr. B. Kapteijn, dhr. D. Keman, mw. M. Kwint, mw. S. van Mever, dhr. J. Webbers, mw. R. van Zalen, mw. R. Zielhuis, dhr. N. van Banning, mw. L. Tulen, mw. N. Heuvelink, dhr. P. Roelvink, dhr. D. Vermeulen, mw. C. Apers.

Vrijwilligers in Museum De Lakenhal

De volgende vrijwilligers waren actief in het museum: mw. S. Backer, dhr. A. Bel, mw. S.J. Bel, dhr. H. Das, mw. P. Das-Valk, mw. A. Deelen, dhr. W. Deelen, mw. B. de Feber-Mulder, mw. A. van der Geest, mw. E. Groenendijk, mw. A.S. de Haas, mw. R. Hendriks, mw. H. van Heusden, mw. K. Hogenelst, mw. L. Huijbregtsen, mw. H.C. Huigen, mw. M. Israels, mw. E. Jansen-de Roos, mw. R.E. de Kanter, mw. J.C.S. Lodder, dhr. B. Lodder, mw. J. Mann, mw. M. Opdam, mw. B.I. Peereboom Voller, mw. C.M.A. de Ridder, mw. L.D. Tromp, mw. H. Verhoef, mw. M. Weijers, dhr. J.A.P.M. Westerdijk, mw. E. Westerveld.

Uithuizing Lucas van Leyden drieluik. Foto: Marit Geluk

7. COLOFON

Samenstelling en eindredactie Minke Schat

Met bijdragen van:

- Doris Wintgens Hötte
- Prosper de Jong
- Meta Knol
- Tara Lem
- Niki Lischow
- Selma van der Meijs
- Resi van der Ploeg
- Nicole Roepers
- Minke Schat
- Lydia Vermond
- Christiaan Vogelaar
- Marijke de Wit
- Stefan Witteveen
- Rob Wolthoorn
- Jori Zijlmans

Gebruikte citaten van bezoekers zijn overgenomen uit de gastenboeken en online media.

Verworven door aankoop (15 objecten)

11176

Objectnaam: tijdschrift
Titel: De Stijl : maandblad voor de moderne beeldende vakken
Auteur: Redactie Theo van Doesburg, Utrecht 1883 - Davos 1931
Auteur: Auteur Piet Mondriaan, Amersfoort 1872 - New York City 1944
Auteur: Auteur Bart van der Leck, Utrecht 1876 - Blaricum 1958
Auteur: Auteur J.J.P. Oud, 1890 - 1963
Auteur: e.a.
Datumlabel: 1917
Materiaal: inkt, papier; gedrukt
Aankoop: Vendu Notarishuis, Rotterdam

11179

Objectnaam: gravure
Beschrijvende Titel: "De grote Hagen," gravure, plattegrond van de stad Leiden
Graveur: Graveur Christiaan Hagen
Maker: Gemeten en in kaart gebracht door Johannes Dou (de Jonge),
Waarschijnlijk Leiden 1642 - Halfweg (Haarlemmerliede en
Spaarnwoude) 1690
Datumlabel: 1670
Materiaal: inkt, papier; gravure, gedrukt
Aankoop: Veilinghuis Van Spengen [herkomst V&D Leiden]

11186

Objectnaam: lantaarnplaat
Beschrijvende Titel: Lantaarnplaat met gebrandschilderde voorstelling van Dief-achtighe
Tijs
Maker: Atelier Musschenbroek, Leiden 1658 - Leiden 1765
Datumlabel: tussen 1700-1765
Materiaal: glas; gebrandschilderd; gevat in glas-in-lood
Aankoop: Veiling Catawiki

BIJLAGE I

AANWINSTEN 2016

11190

Objectnaam: bouilloire
Beschrijvende Titel: Zilveren waterketel met comfoor
Maker: Zilverfabriek J.M. van Kempen & Zn., Voorschoten 1835 - 1919
Datumlabel: 1905
Materiaal: zilver
Aankoop: Zeeuws Veilinghuis

S 5760

Objectnaam: pastel
Titel: Zonder titel
Maker: Kees van Urk, Leiden 1895 - Blaricum 1976
Datumlabel: 1920
Materiaal: pastel, karton
Aankoop: De Larense Kunsthandel

S 5762

Objectnaam: foto
Titel: Verwoest Huis Leiden 1
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

S 5763

Objectnaam: foto
Titel: Verwoest Huis Leiden 2
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

S 5764

Objectnaam: foto
Titel: Verwoest Huis Leiden 3
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

S 5765

Objectnaam: foto
Titel: Verwoest Huis Leiden 5
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

S 5766

Objectnaam: foto
Titel: Verwoest Huis Leiden 6
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

S 5767

Objectnaam: foto
Titel: Verwoest Huis Leiden 7
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

S 5784

Objectnaam: tekening
Beschrijvende Titel: Kruiwagen in landschap
Maker: Floris Verster, Leiden 1861 - Leiden 1927
Datumlabel: 1890
Materiaal: zwart krijt op papier
Aankoop: Antiekzaak Anterieur

S 5788

Objectnaam: schilderij
Beschrijvende Titel: Portret van zijn zuster Ada
Maker: Alexander Hugo Bakker Korff, Den Haag 1824 - Leiden 1882
Datumlabel: ca. 1851
Materiaal: olieverf op doek geplakt op hardboard
Aankoop: Jan Vellekoop

S 5792

Objectnaam: schilderij
Titel: Le Siège de Leyde
Maker: Gustave Wappers, Antwerpen 1803 - Parijs 1874
Materiaal: olieverf op doek
Aankoop: Galerie Moderne, Brussel

S 5798

Objectnaam: foto
Titel: Archief Leiden
Maker: Marjan Teeuwen, Venlo 1953
Datumlabel: 2016
Materiaal: inkjetdruk op dibond
Aankoop: uit opdracht aan Marjan Teeuwen

Verworven door schenking (33 objecten)

2451

Objectnaam: kast, onderdeel
Beschrijvende Titel: Front van een muurkast met tympan
Maker: Anoniem
Datumlabel: begin 17de eeuw
Materiaal: eikenhout
Schenker: Antiekzaak Anterieur

11116.23

Objectnaam: bouwfragment
Beschrijvende Titel: Fragment van een oeil de boeuf-venster uit de middentopgevel van het Leidse stadhuis
Maker: Anoniem
Datumlabel: 1598
Materiaal: zandsteen; gehouwen, gefrijnd
Schenker: de heer C.D. Witteveld

11116.24

Objectnaam: bouwfragment
Beschrijvende Titel: Fragment van een klauwstuk uit de middentopgevel van het Leidse stadhuis
Maker: Anoniem
Datumlabel: 1598
Materiaal: zandsteen; gehouwen, gefrijnd
Schenker: de heer C.D. Witteveld

11174

Objectnaam: kistje
Beschrijvende Titel: Kistje voor vruchtenkoekjes van de firma Gebrs. Pel
Maker: N.V. fabriek van Suikerwerken v/h Gebroeders Pel
Datumlabel: ca. 1920 - 1947
Materiaal: hout, inkt, koper, ijzer, gezaagd, geniet, bedrukt
Schenker: Maria Petronella Ruurtje Helvenstein

BIJLAGE I

AANWINSTEN 2016

11175

Objectnaam: typoscript
Titel: 75 jaar Historie der NV Fabriek van Verduurzaamde Levensmiddelen voorheen L.E.N. Nieuwenhuizen te Leiden, Rijssen en Wassenaar
Maker: J. Knottenbelt en L.E. Nieuwenhuizen Segaar
Datumlabel: 1941
Materiaal: papier
Schenker: L.E.C. van Rijckevorsel-Besier

11177

Objectnaam: schetsboek, ontwerptekening
Beschrijvende Titel: Schetsboek, ontwerpproces voor het project Nieuw Leids Laken #2
Maker: Mae Engelgeer, Amsterdam 1982
Datumlabel: 2014
Materiaal: papier
Schenker: Mae Engelgeer

11178

Objectnaam: Wandbuffet
Beschrijvende Titel: Wandbuffet uit Nieuwe Rijn 29 Leiden
Maker: Anoniem
Datumlabel: ca. 1750
Materiaal: hout, verf
Schenker: Antiekzaak Anterieur

11180

Objectnaam: etiket
Beschrijvende Titel: Textieletiket wollendekenfabriek Firma Gebroeders Van Wijk te Leiden
Maker: vermoedelijk vervaardigd bij Firma Gebroeders Van Wijk & Co N.V.
Datumlabel: jaren '50 twintigste eeuw
Materiaal: katoen; fijngeweven
Schenker: de heer Ch. van Reij

BIJLAGE I

AANWINSTEN 2016

11181

Objectnaam: kroonlijst
Beschrijvende Titel: Kroonlijst met geschilderde tekst en wapens uit het Huiszittenhuis
Oude Rijn 44 Leiden
Maker: Anoniem
Datumlabel: circa 1590-1619
Materiaal: hout, verf
Schenker: Antiekzaak Anterieur

11182

Objectnaam: deken
Beschrijvende Titel: Wollen deken
Maker: Firma Gebroeders Van Wijk & Co N.V.
Datumlabel: 20ste eeuw
Materiaal: wol; geweven
Schenker: Corine van Wingen

11183

Objectnaam: deken
Beschrijvende Titel: Wollen deken
Maker: Firma Gebroeders Van Wijk & Co N.V.
Datumlabel: 20ste eeuw
Materiaal: wol; geweven
Schenker: Corine van Wingen

11184

Objectnaam: deken
Beschrijvende Titel: Wollen deken
Maker: Firma Gebroeders Van Wijk & Co N.V.
Datumlabel: 20ste eeuw
Materiaal: wol; geweven
Schenker: Corine van Wingen

BIJLAGE I

AANWINSTEN 2016

11185

Objectnaam: tijdschrift
Titel: 10 jaren Stijl 1917-1927
Auteur: Theo van Doesburg, Utrecht 1883 - Davos 1931 (red.)
Datumlabel: 1927
Materiaal: inkt, papier; gedrukt
Schenker: Lidy van Beurden

11187

Objectnaam: ladekast
Beschrijvende Titel: Ladekastje van N.V. SAJETFABRIEKEN P.CLOS & LEEMBRUGGEN SLEUTELMAASWOL
Maker: Anoniem
Datumlabel: ca. 1930
Materiaal: hout, ijzer
Schenker: Vereniging Oud Leiden

11188

Objectnaam: doofpot
Titel: Doofpot
Maker: Anoniem
Datumlabel: 1700-1850
Materiaal: koper, messing; geslagen, geklonken
Schenker: Jan Vellekoop

11189

Objectnaam: lakenloodje
Titel: Lakenlood met het wapen van Leiden
Maker: Anoniem
Datumlabel: 17de eeuw
Materiaal: lood; geslagen
Schenker: John LaFountain

S 5761

Objectnaam: tekeningen
Beschrijvende Titel: Map met 122 tekeningen van leerlingen van het MSG
Maker: leerlingen MSG
Datumlabel: 19de eeuw
Materiaal: papier
Schenker: A. Degens

S 5768

Objectnaam: fotowerk
Titel: Fotowerk no. 615-10 : Leiden, Sterrewacht
Maker: Harry Sengers, Rotterdam 1948 - Rotterdam 2015
Datumlabel: 1988
Materiaal: eigen druk, barietpapier
Schenker: Erven Harry Sengers

S 5769

Objectnaam: fotowerk
Titel: Fotowerk no. 615-12 : Leiden, Langegracht, Energiebedrijf Rijnland
Maker: Harry Sengers, Rotterdam 1948 - Rotterdam 2015
Datumlabel: 1988
Materiaal: eigen druk, barietpapier
Schenker: Erven Harry Sengers

BIJLAGE I

AANWINSTEN 2016

S 5770

Objectnaam: fotowerk
Titel: Fotowerk no. 615-8 : Leiden, Trekvaartplein
Maker: Harry Sengers, Rotterdam 1948 - Rotterdam 2015
Datumlabel: 1988
Materiaal: eigen druk, barietpapier
Schenker: Erven Harry Sengers

S 5771

Objectnaam: fotowerk
Titel: Fotowerk no. 615-6 : Leiden, Hogewoerd 96, hoek Kraaierstraat, etalage
Maker: Harry Sengers, Rotterdam 1948 - Rotterdam 2015
Datumlabel: 1988
Materiaal: eigen druk, barietpapier
Schenker: Erven Harry Sengers

S 5778

Objectnaam: foto
Titel: Senaatskamer, Academiegebouw
Maker: Eric van der Schalie, Rotterdam 1954
Datumlabel: 1988
Materiaal: zwartwit foto; barietpapier
Schenker: Erven Eric van der Schalie

S 5779

Objectnaam: foto
Titel: Leidse Sterrenwacht
Maker: Eric van der Schalie, Rotterdam 1954
Datumlabel: 1988
Materiaal: zwartwit foto; barietpapier
Schenker: Erven Eric van der Schalie

BIJLAGE I

AANWINSTEN 2016

S 5780

Objectnaam: foto
Titel: Leidse Sterrenwacht
Maker: Eric van der Schalie, Rotterdam 1954
Datumlabel: 1988
Materiaal: zwartwit foto; barietpapier
Schenker: Erven Eric van der Schalie

S 5781

Objectnaam: foto
Titel: Raadszaal Gemeente Leiden
Maker: Eric van der Schalie, Rotterdam 1954
Datumlabel: 1988
Materiaal: zwartwit foto; barietpapier
Schenker: Erven Eric van der Schalie

S 5782

Objectnaam: foto
Titel: Zweetkamertje, Academieggebouw Leiden
Maker: Eric van der Schalie, Rotterdam 1954
Datumlabel: 1988
Materiaal: zwartwit foto; barietpapier
Schenker: Erven Eric van der Schalie

S 5783

Objectnaam: foto
Titel: Hortus Botanicus Leiden
Maker: Eric van der Schalie, Rotterdam 1954
Datumlabel: 1988
Materiaal: zwartwit foto; barietpapier
Schenker: Erven Eric van der Schalie

S 5785

Objectnaam: tekening
Beschrijvende Titel: Oude Singel, Turfmarkt, Beestenmarkt, Leiden
Maker: Kees Buurman, Leiden 1933 - Leiden 1997
Datumlabel: 1962
Materiaal: inkt, gewassen; papier
Schenker: A. Buurman-Brunsting

S 5786

Objectnaam: tekening
Titel: Bergen
Maker: Kees Buurman, Leiden 1933 - Leiden 1997
Datumlabel: 1990
Materiaal: inkt, gewassen; papier
Schenker: A. Buurman-Brunsting

S 5787

Objectnaam: tekening
Titel: [Wat bergen]?
Maker: Kees Buurman, Leiden 1933 - Leiden 1997
Datumlabel: 1990
Materiaal: inkt; papier
Schenking: A. Buurman-Brunsting

S 5789

Objectnaam: schilderij
Titel: Zelfportret
Maker: Kees Buurman, Leiden 1933 - Leiden 1997
Datumlabel: 1962
Materiaal: olieverf; doek
Schenking: A. Buurman-Brunsting

S 5790

Objectnaam: tekening
Titel: Oorlog en menselijk landschap
Maker: Kees Buurman, Leiden 1933 - Leiden 1997
Datumlabel: 12 oktober 1990
Materiaal: inkt; papier
Schenking: A. Buurman-Brunsting

S 5791

Objectnaam: tekening
Titel: De klank van de boog
Maker: Kees Buurman, Leiden 1933 - Leiden 1997
Datumlabel: 3 februari 1990
Materiaal: inkt; papier
Schenking: A. Buurman-Brunsting

Verworven door legatering (2 objecten)**11172**

Objectnaam: bavelaar
Beschrijvende Titel: Bavelaar, landschap met een molen, vier huizen en een zeilschip
Maker: Anoniem
Datumlabel: eerste helft 19de eeuw
Materiaal: hout, papier, glas, metaal
Legaat: Jacoba Beatrice Elisabeth Stokhuyzen

11173

Objectnaam: bavelaar
Beschrijvende Titel: Bavelaar, statig huis met mensen ervoor
Maker: Anoniem
Datumlabel: eerste helft 19de eeuw
Materiaal: hout, papier, glas, metaal
Legaat: Jacoba Beatrice Elisabeth Stokhuyzen

Tijdelijke bruiklenen aan (collega-) instellingen voor tentoonstellingen
Museum Boerhave: DWDD Pop Up Museum

1232	Anoniem	<i>Geprepareerde Zaagvis</i>	ca. 1670

Dordrechts Museum, Dordrecht: De kunst van het verleiden

S 382	Godfried Schalcken	<i>Portret van Pieter de la Court de Jonge</i>	1679

BOZAR, Brussel: Van Doesburg, a new expression of Life, Art and Technology

B 1273	Theo van Doesburg	<i>Compositie VIII,</i>	tussen 1918 - 1919
B 1318	Theo van Doesburg	<i>Compositie III</i>	1917
B 1326	Theo van Doesburg	<i>Ontwerp tegelvloer voor entree en hal van Vakantiehuis De Vonk in Noordwijkerhout</i>	ca. 1918
B 1488	Theo van Doesburg	<i>Taboeret met verchroomd buisframe en rode zitting</i>	1929
B 1489	Theo van Doesburg	<i>Leunstoel met verchroomd buisframe en grijsbruine zitting</i>	1930
B 1490	Theo van Doesburg	<i>Stoel met verchroomd buisframe en leren bekleding</i>	1930

Dordrechts Museum, Dordrecht: Uit liefde voor de stad

158.4	Barend Jacobz. Gast	<i>Zoutvat met wapen van Leiden</i>	1655
718	Anoniem	<i>Kelk met de Ouderom en de Razernij, geflankeerd door opschrift</i>	midden 18de eeuw
1312.31	Lakenhal	<i>Stalenboek van de Lakenhal</i>	1730
1460.1	Anoniem	<i>Stempel voor lakenloodjes met omschrift T LEYDS GROOT DOVBEL STAEL 1687</i>	1687
1900	Anoniem	<i>Koekplank voor speculaas met afbeelding van een ruiter en een oorlogsschip</i>	1733
1906	Anoniem	<i>Koekplank voor speculaas met afbeelding van een karabijn en een sabel met staande leeuw</i>	laatste kwart 18de eeuw
1907	Anoniem	<i>Koekplank voor speculaas met afbeelding van de Hollandse leeuw, trompetter, luchtballon VWBS</i>	18de eeuw
2474.1	Anoniem	<i>Tegelveld met afbeeldingen van diverse vogels</i>	tussen 1620-1650
2528.1	Tegelbakkerij Het Wapen van Dantzych / Bakhuyzen / Van der Wolk	<i>Tegeltableau met afbeelding van een zittende hond</i>	midden 18de - begin 19de eeuw
2528.2	Tegelbakkerij Het Wapen van Dantzych / Bakhuyzen / Van der Wolk	<i>Tegeltableau met afbeelding van een zittende kat</i>	midden 18de - begin 19de eeuw
2983	Willem Jacobsz. van Heemskerck	<i>Fles met inscriptie Uw blydschap duur, tot aller uur</i>	1679
3346	Anoniem	<i>Hutspot</i>	voor 1574

3349	Anoniem	<i>Glazen flesje met likeurwijn uit de tijd van het Leids ontzet</i>	1574
3353	Jehan Bresson	<i>Kaartspel van de Spanjaarden gevonden na het opbreken van het Beleg van Leiden</i>	1570
		<i>Doos in boekvorm voor speelkaarten</i>	
3354	Anoniem	<i>afkomstig uit het beleg van Leiden</i>	1774
3376	Rombout Verhulst	<i>Portret van Pieter Adriaenszn Van der Werf</i>	voor 1661
3382	Anoniem	<i>Notitieboekje van P.Az. van der Werf</i>	1582
		<i>Fragment van het in 1807 ontplofte kruitschip met handgeschreven etiket</i>	voor 1807
3390.7	Anoniem		
3394	Anoniem	<i>Sleutel vernield bij de kruitramp 1807</i>	17de eeuw
4505.1	Anoniem	<i>Kan van Floris Verster</i>	voor 1927
4505.2	Anoniem	<i>Kan van Floris Verster</i>	voor 1927
4505.3	Anoniem	<i>Kan van Floris Verster</i>	voor 1927
		<i>Lakenloodje met afbeelding van Leidse sleutels</i>	17de eeuw
5360	Anoniem		
5432	Anoniem	<i>Wonderbrood</i>	1315
		<i>Koekplank met afbeelding van een man met hoed en streepjesbroek en een vrouw met drukke kledij</i>	19de eeuw
5900.3	H. D. [mogelijk H. Derksen]		
5962	Anoniem	<i>Dekenloodje met het wapen van Leiden</i>	laatste kwart 17de eeuw
8582	Anoniem	<i>Lakenlood met een zeilschip en een leeuw</i>	17de eeuw
	Firma J.J. Krantz en Zoon	<i>Tien bundels lakenstalen van Firma J.J. Krantz en Zoon</i>	tussen 1860-1869
8947	Zoon		
8948	Anoniem	<i>183 ongesponnen stalen wol, zijde en nylon</i>	tweede helft 20ste eeuw
	Firma J.J. Krantz en Zoon		
8949	Zoon	<i>Twee bundels stalen van de Firma Krantz</i>	laatste kwart 19de eeuw
	Firma J.J. Krantz en Zoon	<i>1952 gebundelde stalen van de Firma J.J. Krantz en Zoon</i>	tussen 1870-1950
8950	Zoon		
		<i>Tegelveld van ornamenttegels met kubusdecor</i>	ca. 1600
9739	Anoniem		
		<i>Tegelveld met afbeelding van bloempot in vierpas</i>	eerste helft 17de eeuw
9887	Anoniem		
		<i>Tegelveld met afbeelding van tulpen en goudsbloemen</i>	eerste helft 17de eeuw
9918	Anoniem		
	Tegel- en Faiencefabriek	<i>Twee vazen met decor van paradijsvogel op lelietak</i>	ca. 1908
10379	Amphora		
B 1502	Jan Steen	<i>De bestolen vioolspeler</i>	ca. 1670 - 1672
B 1509	Rudolf Bremmer	<i>H.P. Bremmer in zijn werkkamer</i>	1953
E 122	Anoniem	<i>Lakenlood voor groot dubbel staal, geblauwd</i>	ca. 1650
		<i>Drieluik met de bewening van Christus met stichters en heiligen, met op de buitenluiken de heiligen Apollonia, Gertrudis van Nijvel,</i>	
S 94	Cornelis Engebrechtsz.	<i>Agatha en Agnes</i>	ca. 1508-1510
S 115	Jan van Goyen	<i>Gezicht op Leiden uit het noordoosten</i>	1650

	Frans van Mieris (de		
S 311	Jonge)	<i>Drie generaties Van Mieris</i>	1742
S 372	Anoniem	<i>Tronie van een man met gouden keten</i>	17de eeuw
	Susanna van		
S 410	Steenwijck-Gaspoel	<i>Gezicht op de Lakenhal te Leiden</i>	1642
S 451	Floris Verster	<i>Eucalyptus</i>	1896
	Frans van Mieris (de		
S 527	Oude)	<i>Boerenherberg</i>	ca. 1655
S 567	Matthijs Naiveu	<i>Goudbrocaatwinkel</i>	1709
S 809	Floris Verster	<i>Blikken kannen</i>	1904
S 1071	Matthijs Naiveu	<i>Kraamkamer</i>	tweede helft 17de-eerste kwart 18de e
S 1074	Anoniem	<i>Buskruitramp</i>	na 1807
	Harm Kamerlingh	<i>Laboratorium van prof. dr. H. Kamerlingh</i>	
S 1225	Onnes	<i>Onnes</i>	1921
S 4830	Floris Verster	<i>Mistletoe</i>	1897
	Harm Kamerlingh		
S 5041	Onnes	<i>Gezicht op Noordwijk</i>	1918
	Rembrandt Harmensz.		
S 5697	van Rijn	<i>Brillenverkoper</i>	ca. 1624
	Harm Kamerlingh	<i>Ontwerp Raam Handelsblad gebouw</i>	
S 5740	Onnes	<i>Amsterdam</i>	1929
	Harm Kamerlingh	<i>Ontwerp Raam Handelsblad gebouw</i>	
S 5741	Onnes	<i>Amsterdam</i>	1927
	Harm Kamerlingh	<i>Ontwerp Raam Handelsblad gebouw</i>	
S 5742	Onnes	<i>Amsterdam</i>	voor 1928
		<i>Tegelveld met tulp-hart decor met driebloem</i>	
z.n. 627	Anoniem	<i>en lelie</i>	tussen 1610-1649

Ashmolean Museum of Art and Archaeology: Rembrandts Senses: His Earliest Paintings

	Rembrandt Harmensz.		
S 5697	van Rijn	<i>Brillenverkoper</i>	ca. 1624

Musée Jacquemart-André, Parijs: Rembrandt

	Rembrandt Harmensz.		
B 564	van Rijn	<i>Historiestuk met zelfportret van de schilder</i>	1626

**Stiftung
Museum
Kunstpalaat:
Behind the
Veil -
Revelation
and
concealment
since the
Renaissance**

s 109	Adriaan van Gaesbeeck	<i>Rust op de vlucht naar Egypte</i>	1647

Museum Catharijneconvent, Utrecht

B 667	Jan Steen	<i>Christus verdrijft de wisselaars uit de tempel</i>	1675

			<i>Laban zoekt de door Rachel gestolen Terafim</i>	ca. 1661
B 404	Jan Steen			
Gemeente Museum Den Haag, Jan Toorop (1858 - 1928)				
S 4853	Jan Toorop		<i>Twee aardappelrooiers</i>	1905
Rembrandthuis, Amsterdam: Rembrandts Senses: His Earliest Paintings				
	Rembrandt Harmensz. van Rijn		<i>Brillenverkoper</i>	ca. 1624
S 5679	van Rijn			
Haags Historisch Museum: Gezichten van de Gouden Eeuw - De portretkunst van Jan van Ravesteyn				
S 366	Jan Anthonisz. van Ravesteyn		<i>Portret van Jacob van Brouchhoven</i>	1626
S 367	Jan Anthonisz. van Ravesteyn		<i>Portret van Emerentia Banningh</i>	1626
Museum Bredius, Den Haag: Linking Pieces				
S 382	Godfried Schalcken		<i>Portret van Pieter de la Court de Jonge</i>	1679
Langdurige bruiklenen aan (collega-) instellingen				
Stadhuis Leiden				
S 3534	Dirk Hidde Nijland		<i>Gezicht op Leiden</i>	1940
S 5752	Casper Faassen		<i>Gezicht op Leiden 'vogelvlucht'</i>	2013 - 2016
Rijksmuseum Amsterdam				
3192	Hans Coenraet Breghtel		<i>Bokaal van de Winterkoningin</i>	1641
9370	Jean-Baptiste Xavery Rembrandt Harmensz. van Rijn		<i>Reliëf met twee putti en een lam</i>	1740
B 564	van Rijn		<i>Historiestuk met zelfportret van de schilder</i>	1626
B 647	Paulus Constantijn la Fargue		<i>De vergaderzaal van genootschap Kunst Wordt Door Arbeid Verkregen</i>	1780
S 94	Cornelis Engebrechtsz.		<i>Drieluik met de bewening van Christus met stichters en heiligen, met op de buitenluiken de heiligen Apollonia, Gertrudis van Nijvel, Agatha en Agnes</i>	ca. 1508-1510
S 244	Lucas van Leyden		<i>Drieluik met het Laatste Oordeel</i>	ca. 1526-1527
S 640	Floris Verster		<i>Bloemen en bladeren</i>	1888
S 689	Menso Kamerlingh Onnes		<i>Portret van Jenny Kamerlingh Onnes</i>	1888
S 900	Paulus Constantijn la Fargue		<i>De vergaderzaal van het genootschap Kunst Wordt Door Arbeid Verkregen</i>	1774
S 1351	David Bailly		<i>Vanitas-stilleven met zelfportret van de schilder</i>	1651
S 2195	Toegeschreven aan: Jan Lievens		<i>Pilatus wast zijn handen in onschuld</i>	ca. 1626
S 2333	Jan van Goyen		<i>Zeil- en roeiboten in een riviermonding</i>	1640

Beëindiging langdurige bruiklenen in

Graaf van Lynden				
	z.n. 18	Anoniem	<i>Kopie naar Adriaen van der Werff; Allegorie op de deugd</i>	17e eeuw
Jhr. Mr. Francois Henri van Kinschot				
	B 659	Anoniem	<i>Commode eind XVIII eeuw</i>	eind 18e eeuw
	B 702	Anoniem	<i>1 kaststel (blauw) bestaande uit 2 vazen en 3 potten met deksel (antiek)</i>	onbekend
	B 703	Anoniem	<i>1 kaststel (blauw) bestaande uit 4 rechte ronde bekers met deksel (antiek)</i>	onbekend
	B 1002	Anoniem	<i>2 haardpoppen</i>	onbekend
	B 1003	Anoniem	<i>2 koperen kandelaars</i>	onbekend
		Gedrukt door Abraham		
	B 1004	Ferwerda	<i>Friesch Comptoir Almanach</i>	1753
	B 1005	Anoniem	<i>Wieg met inhoud</i>	onbekend
	B 1006	Anoniem	<i>Kisten porseleinen glazen</i>	onbekend
	B 1007	Anoniem	<i>5 waaiers</i>	onbekend
	B1008	Anoniem	<i>Groene schoorsteenmantel</i>	onbekend
Unit Monumenten & Archeologie Gemeente Leiden				
	B 1243	Hollandia	<i>Toiletpot met bloemdecoraties</i>	eind 19e eeuw
	B 1244	N.V. De Sphinx	<i>Wandfonteintje met bloemmotieven</i>	onbekend
	B 1245	Anoniem	<i>Wit wandfonteintje</i>	onbekend
	B 1246	Anoniem	<i>Driedelige wandfontein</i>	onbekend
	B 1247	Anoniem	<i>Urinoir</i>	eind 19e eeuw
Van Gogh Museum				
	B 1401	Floris Verster	<i>Papavers</i>	1888
Particuliere Collectie				
	B 1443	Jan Lievens	<i>Kop van een oude man</i>	ca. 1630
Beëindiging langdurige bruiklenen uit				
Museum van het Nederlandse Uurwerk				
	5470	Johannes Vallin	<i>Hangklokje</i>	1575
Rijksmuseum Amsterdam				
	3127 A	Anoniem	<i>Toverlantaarn met lenzen</i>	Tussen 1750 - 1820
Gemeente Oegstgeest				
	5161	Tegel- en	<i>Bonbonnière met decor van bloem en lijnen</i>	tussen 1908-1911

	Faiencefabriek Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Vaas met lineair-geometische decor en cilindrische vorm</i>	tussen 1908-1927
10381	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Inktpot zonder deksel met decor van vissen en onderwaterflora</i>	tussen 1908-1927
10407	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Vaas met kraanvogel decor</i>	tussen 1908-1927
10425.1	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Vaas met kraanvogel decor</i>	tussen 1908-1927
10425.2	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Vaas met Juliana decor met pauw en bloemen</i>	tussen 1916-1927
10436	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Wandbord met decor 'Chrysant'</i>	tussen 1908-1927
10476	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Wandbord met decor van passiebloem</i>	tussen 1908-1927
10479	Amphora Tegel- en Faiencefabriek	<i>Bord met decor van pauw</i>	tussen 1908-1927
10499	Amphora		

CONSERVERING

Henk Nijenhuis, HN Projects bv, Den Haag

11116.14 Anoniem, Bouwfragment Stadhuis Leiden, 1598

CONSERVERING ten behoeve van verhuizing, Restauratie & Uitbreiding

Restauratie Studio Peter Willemse, Leiden

S 1 Dirk van der Aa, Kinderen met altaar, wetstafelen en juk, ca. 1775-1800

S 149 (toegeschreven aan) Isaac Claesz van Swanenburg, Portret van een onbekende jongen met hond, 1603

S 167 Anoniem, Portret van een jongen gekleed als vaandrig, ca 1660

S 168 Anoniem, Portret van een onbekende dame als Flora, ca 1700

S 182 Mattheus Verheyden, Portret van Christina Elisabeth van Slingelandt, ca 1732

S 198 Anoniem, Portret van een onbekende dame, ca 1790

S 271 Anoniem, Portret van een onbekende vrouw, ca 1640

S 280 Anoniem, Oude Vest naar de Turfmarktbrug te Leiden, ca. 1775

B 108 (door Willemse vermeld als S 130) Anoniem, Aanbidding van de koningen, 1510-1540

B 602 Anoniem, Gildeproef van het St. Lucasgilde, ongedateerd

Z.N. 1707 Anoniem, Meisje met bloemen en druiven, ongedateerd

Z.N. 1708 Anoniem, Portret van een man, , ongedateerd

Z N. 1709 Anoniem, Portret van een vrouw, ongedateerd

Z.N. 1710 Barend Leonardus Hendriks, Portret Willem Karel Maurits van Leeuwen van Duivenbode, eind 19de eeuw

Z.N. 1711 Barend Leonardus Hendriks, Portret Maria Egbertina Reinalda, eind 19de eeuw

Laurent Sozzani / Sjoerd Voss, Amsterdam

S 46 Mattheus Ignatius van Bree, De zelfopoffering van Burgemeester Pieter van der Werf, 1816

B 1438 Gustaf Wappers, De zelfopoffering van burgemeester Van der Werf, 1829

RESTAURATIE

Mauritshuis afdeling Restauratie, Den Haag

S 4835 W. van Mieris, Zelfportret, ca 1705

Restauratie Nijhoff Asser, Amsterdam

9313.1 Leidsche Katoen Maatschappij, Stalenboek, 1850

9313.2 Leidsche Katoen Maatschappij, Stalenboek, 1848

9313.5 Leidsche Katoen Maatschappij, Stalenboek, 1854

Studio Redivivus, Den Haag

B 576 Alexander Hugo Bakker Korff, La fille du héros, 1875

B 1491 Caesar van Everdingen, De overhandiging van de oorkonde ... aan de Heemraden van Rijnland, 1655

S 366 Jan Anthonisz. van Ravesteyn, Portret van Jacob van Brouchoven, 1626

S 367 Jan Anthonisz. van Ravesteyn, Portret van Emerentia Banningh, 1626

Josien van der Werf, Restauratieatelier Oude Delft, Den Haag

S 56 Jacobus Ludovicus Cornet, Portret Abraham Montagne, ca 1840 (schilderijlijst)

S 793 Menso Kamerlingh Onnes, Portret van Elisabeth Tutein Nolthenius-Weymar, 1899 (schilderijlijst)

Adriaan van Rossem, restauratie van stenen beeldhouwwerk, Nijmegen

7914 Anoniem, Gevelbeeld van de Heilige Rochus, ca 1905

Ariaan van Lelyveld Lijstenrestaurator, Amsterdam

S 532 Jan Willem Pieneman, Portret van Elisabeth Leembruggen-Reijnvaan met haar kleindochter, 1835

Kim Kroes, Scheveningen

S 5594 Johannes Cornelis Roelandse, Besneeuwd straatje te Leiden, 1916

RESTAURATIE ten behoeve van Restauratie & Uitbreiding

Adriaan van Rossem, restauratie van stenen beeldhouwwerk, Nijmegen

8551.2 Anoniem, Gedenksteen Leidens Ontzet, ca 1577

Meta Knol

- . Bestuurslid Stichting Framer Framed, Amsterdam
- . Bestuurslid Stichting Kunst en Kennis Promotie Leiden
- . Bestuurslid Stichting Bouwfonds Kunstcollectie
- . Lid Comité van Aanbeveling Singelpark Leiden
- . Lid Comité van Aanbeveling Vierkant in Vierkant
- . Lid Comité van Aanbeveling Beelden in Leiden
- . Lid ICOM, Lid Art Table, Lid IKT
- . Lid Leidse Regiokring
- . Publicatie, Alles is Grijs, www.kunstinisraël.nl
- . Spreker opening RembrandtLAB Leiden, 24.03.16
- . Spreker onthulling Casper Faassen, stadhuis Leiden, 24.05.16
- . Spreker RembrandtLAB Amsterdam, 02.06.16
- . Spreker Erfgoedcafé Leiden, 16.06.16
- . Spreker Leidsche Plein, partnerbijeenkomst Leiden, 30.06.16
- . Spreker gastcollege Universiteit Utrecht, 14.010.16
- . Jury De Familiekamer Kunstprijs, 18.03.16
- . Jury Hermine van Bers Prijs
- . Studiogast RTL-Z Van Liempt Live, 06.04.16
- . Deelnemer TEFAF preview Maastricht. 10.03.16
- . Deelnemer oriëntatiereis Salzburg: Leids Laken, 16-17.03.16
- . Deelnemer oriëntatiereis Kunst in Israël, april 16
- . Deelnemer Museum Next Congres Dublin, 17-21.04.16
- . Deelnemer IKT congres Brussel, 20-21.05.16
- . Deelnemer dienstreis Ashmoleon Museum Oxford tbv Jonge Rembrandt, 16.06.16
- . Deelnemer dienstreis Parijs tbv Rembrandt, 10-11.11.16
- . Deelnemer dienstreis Keulen tbv 100 jaar De Stijl, 29-30.11.16

Minke Schat

- . Lid Kunstcommissie Into The Great Wide Open
- . Lid Stuurgroep Kunst en Kennis Promotie Leiden
- . Lid Raad van Advies Stichting Monet in Zaandam
- . Lid ICOM
- . Lid Associatie Culturele Marketing & Communicatie
- . Lid Platform Museum Locaties
- . Lid Kunst Sociëteit De Kring
- . Spreker Art Talks ArtTube op LowLands
- . Deelnemer Leiderschapsprogramma 'Leiderschap in Cultuur'
- . Deelnemer dienstreis Steiner – Lodenwalker, Ramsau, Oostenrijk, 16, 17.03.16
- . Deelnemer TEFAF preview Maastricht
- . Project Kunstsalon Here Comes The Summer & Into The Great Wide Open, Vlieland
- . Project Photobooth, LowLands, Biddinghuizen

Rob Wolthoorn

. Lid Association International des Critiques D'Art

Publicaties

. Interview Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, *Risico management voor collecties*, 2016

Nicole Roepers

. Lid bestuur Stichting Stadsfotograaf Leiden

. Lid kunstcommissie kunstopdrach gemeente Leiden Lammermarktgarage

. Lid jury winterfoto's gemeente Leiden

. Spreker Vrije Academie in Museum De Lakenhal, *Nieuw Leids Laken*, 21, 30.01.16 & 13.02.16

. Deelnemer dienstreis Steiner – Lodenwalker, Ramsau, Oostenrijk, 16, 17.03.16

Publicaties:

. Schrijver *New Leiden Cloth*, Surface Design, voorjaar 2016

Christiaan Vogelaar

. Voorzitter, Stichting Antonius Abt

. Bestuurslid, Stichting Cultuur Inventarisatie, Amsterdam

. Redactielid, Jaarboek voor Leiden en Omstreken ("Leids Jaarboekje")

. Gastdocent, Accademia Nazionale dei Lincei, Universiteit van Milaan

. Lid Raad van Advies, Hermitage aan de Amstel

. Spreker Rijksmuseum, Laatste Oordeel beoordeeld, Amsterdam, 13.08.16

. Spreker Rijksmuseum, studiedag rond Lucas van Leyden, Amsterdam, 24.11.16

. Spreker Universiteit Milaan, Rembrandts Workshop in Leiden, Milaan, 18.04.16

. Deelnemer Godefridus Schalcken, Walraff Richards Museum, Keulen, 21-23.01.16

. Deelnemer Codart, Hieronymus Bosch, NoordBrabants Museum, 13-14.03.16

. Deelnemer Genre Painting from the Northern and Southern Netherlands of the 16th-18th Century, Rijksdienst voor Kunsthistorische Documentatie, Den Haag, 16.12.16

. Deelnemer dienstreis, Staatliche Museen, Gemäldegalerie en Kupferstichkabinett, Berlijn, 26-28.02.16

. Deelnemer dienstreis, Suermondt Ludwig Museum, Aaken, 10.03.16

. Deelnemer dienstreis, The Ashmolean Museum, Oxford, 16-18.06.16

. Deelnemer dienstreis, The National Gallery, London, 16-18.06.16

. Deelnemer dienstreis, Bayerische Staatgemäldesammlungen, Alte Pinakothek, München, 26.06.16

. Deelnemer dienstreis, Musée Jacquemont André en Musée du Louvre, Parijs, 14.09.16

. Deelnemer dienstreis, Walraff Richards Museum, Keulen, 05.12.16

. Deelnemer dienstreis, The National Gallery, London, 27-28.12.16

Publicaties

. Schrijver van *Техническое Исследование в музее и релевантность искусствоведения на трех практических примерах: Лукас ван Лейден, Рембрандт и Герард Доу*, in: *Сохранение Культурного Наследения. Научное исследование и реставрация произведений Голландских и Фламандских картин* (Technical Research in Museums and Its Art Historical Relevance).

. Schrijver van *Three case studies: Lucas van Leyden, Rembrandt and Gerrit Dou* in: Mutual Cultural Heritage. Scientific Research and Restoration of Dutch and Flemish Paintings), uitgave Stichting Cultuur Inventarisatie/Rijksdienst Cultureel Erfgoed/GosNIIR (State Restoration Institute, Moskou), Amsterdam/Omsk 2016

Restauraties

. Begeleidingscommissie restauratie *Kruisiging van Christus, Cornelis Engebrechtsz*

Doris Wintgens

. gedetacheerd in het Rijksmuseum (20 uur)

. Spreker congres De Stijl in Rijksmuseum, *Peggy & Nelly. Voorvechters van De Stijl*, Amsterdam, 20.04.16

Publicaties

. Schrijver van inleiding in catalogus tentoonstelling *Krikor Momdjian. Wanderings. This is all We*, Oxford, 2016

Jori Zijlmans

. Lid redactie 3 oktoberlezing Universiteit Leiden

. Lid jury Oude Leiden Prijs Wetenschappelijke Publicaties 2012-2016

. Lid werkgroep Stedengeschiedenis

. Lid Codart, Dutch and Flemish art in museums worldwide

. Lid Vereniging Oud Leiden

. Lid Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap

. Lid Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde

. Lid Textielcommissie

. Lid Netwerk vrouwelijke conservatoren

. Spreker Vrije Academie, *Zeven eeuwen Leids laken*, Museum De Lakenhal, 22.01.16 & 30.01.2016

. Spreker TV programma NPO2, *Verborgen verleden met Nelleke Noordervliet*, 26.11.16

. Spreker TV programma Landinwaarts, 22.01.16

. Spreker Radio programma Sleutelstad, *De ziel van Leiden over markten en nijverheid*, 06.04.16

. Spreker Nacht van de de Geschiedenis, Rijksmuseum Amsterdam, 29.10.16

. Deelnemer dienstreis Steiner – Lodenwalker, Ramsau, Oostenrijk, 16, 17.03.16

Publicaties

. Schrijver voor *Kleio, Leidens Beleg en Ontzet. Hoe het lot van Leiden afhing van een aantal sleutelfiguren*, 2016